

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 90 lir

Leto XXX. Št. 11 (8717)

TRST, nedelja, 13. januarja 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebui, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovemija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

Potjomkinova vas na Krasu

Ko bi se bil našel človek s smislom za jelek humor, ki bi se v tistih decembrskih dneh, že v novoletnem vadašju sredi litanja novih koledarjev, lotil iskanja ljudskih pregovorov in rekov, prilegajočih se nastalemu položaju v devinsko-nabrežni občini, bi nas kljub vsemu nedvomno spravil v dobro voljo s svojimi dokazi, da je ljudska modrost trden most. Slušali bi med drugim, da ima vsake oči svojega malarja, pa tudi tisto znano in utrujajočo, da vsak mlinar vodi vodo na svoj mlin. Hkrati pa bi verjetno ugotovili, da smo tukajšnji Slovenci podobni tistemu oslu, ki je šel enkrat na led, ki je šel drugič in tretjič in še in še, pa se je sklenil novemu drsanju upreti z vso svojo oslovsko trmo.

Za kaj pravzaprav gre?

Morali bi začeti na začetku, pa kdo med nami utegne ugotoviti, kje je resničen zamelek in rojstvo te zamisli? Naj nam bo torej dovoljeno pristopiti k stvari v trenutku, ko odjekne v javnosti in od kar odmeva v nas.

Lepega dne tržaški pokrajinski svet posvetovalni odbor odobri sklep, s katerim pooblašča pokrajino za sproščeno ustanovitve konzorcija za gradnjo mednarodnega šolskega zavoda organizacije United World College. Gre za srednješolski zavod, ki naj usposablja osebe, potrebne Organizaciji združenih narodov in drugim mednarodnim ustanovam. V konsorcijski, je receno, bodo sodelovali še dežela, tržaška univerza in občina Devin - Nabrežje. Zakaj pravi ta občina? Iz preproste razloga, ker je za kraj gradnje izbrani Sestjan, pa čeprav je bil območje svet svoj čez sprejel sklep o spremembah regulacijskega načrta in obsegu nezadovoljnim področju, ki obsega tudi mesto, kjer je predviden omenjeni zavod.

Pobudnik akcije pa ni pokrajina, ampak dežela, ki je pripravila tudi okvirni načrt in zagotovila sredstva, nima pa namena sama upravljati gradnje in je zato praviša pokrajina za posredovanje. In tako je pokrajinski svet sprejel omenjeni sklep, v katerem je zajeto tudi pooblastilo za nakup predvidenega zemljišča in prošnja na Tržaški sklad za finančno pomoč, s tem povzročil precej hrupa in nasprotovanje, kar pa ni nikogar kaj prida ganilo. Sicer pa, če govorimo samo tako na splošno o zavodu, se utegne marsikomu zdeti tolikšen hrup pretiran, čeprav ostane slej ko prej dejstvo, da je zamisel v nasprotju z občinsko prepovedjo novih gradenj. Če pa se ne nekoliko pobolimo in načrt, ugotovimo, da je Kolegij združenega sveta v resnici pravzaprav naselje, kjer naj bi bilo prostora za tristo šestdeset dijakov s tridesetimi profesorji in vsem, kar v tak mednarodni zavod sodi. Da mora biti tega precej, kaže proračun: dve milijardi in štiristo milijonov.

Prvo vprašanje, ki se nam poroči, se povsem samoumevno tiče te velike vsote, ki postane še večja v primeru z bednim stanjem velike večine naših šol, in v trenutku, ko v isti devinsko - nabrežni občini govori o hudih težavah pri šolskih gradnjah, kjer gre komaj za nekaj milijonov. Nikar šele da bi se kdo spomnil in začel govoriti o sredstvih za naše gledališče ali o miloštni, ki jo dežela odmerja Glasbeni matici. In je boljše, da nehamo kar tu.

Drugo, je omenjena občinskega sklepa izhajajoče, pa je vprašanje njunosti zavezitve na cimenta in asfalta, ki zaliva Kras. Kljub vsem odlokom in sklepom, kljub vsem načrtom. In že se nam kažejo kraški rezervati kot uokvirjena podobna naše narave, nekakšna poslednja oaza, že skoraj bolj privid fatamorgane. To pot gre za 120 hektar kvadratnih metrov zemljišča. Huje pa nas mora potreti dejstvo, da se bo vselej našel kdo, ki nas bo lahko kadarkoli in kjerkoli, kljub vsem odlokom in sklepom in rezervatom na tak ali drugačen način izgrabil se za teh nekaj peti rodne grude.

Se pomembnejši in bolj boleč pa je problem, ki se nam odpira s priselitvijo novih ljudi v devinsko - nabrežni občini, saj se je že z dosedanjimi posegi odločno spremenila njena etnična sestava. Tu bo nena doma sama ob sebi zrasla mala

lodane cela vas. Difakti nado sicer res prihajajo le za čas študija, upravnno in strojno o sebi pa se bo gotovo moralo priseliti, z njim pa verjetno tudi prenekaletni izmed tistih tridesetih predvidenih profesorjev.

Vprašati se torej moramo: ali nam je to res potrebno? Nam kot celoti, kot mestu in, če hočete, kot deželi?

Sklicevanje na srečno zemljepisno lego naše dežele in še posebej našega mesta, na njuno tako rekoč prirojeno vlogo mostu, na dejstvo, da bi kolegij zrasel v trikotniku med mesti Trst, Tržič in Gorica, ki jih je oblikoval kozmopolitski vpliv Avstro-Ogrske in tako dalje, vse to bi navsezadnje celo imelo svoj pomen, če bi bilo politično, kulturno in gospodarsko stanje našega mesta drugačno, kakor žal je.

V tem pa je po našem mnenju tudi bistvo stvari. Naj bo namreč jasno, da nikakor nismo in ne bomo bili že kar načelno proti ustanovitvi takega mednarodnega zavoda, imamo pa svoje globoke in upravičene pomisleke tudi mimo že omenjenih, pomisleke, ki izhajajo iz samega stanja kulture pri nas.

Predsesem ne bi mogli trditi, da smo pri nas priča dejanske

V današnji številki na desetih straneh:

- Reportaža: Moderni časi so spremenili življenje tudi na Vrhu na robu goriskega Krasa.
- Reportaža: «Narod, ki poje - živi!» Do kdaj? (Zapis iz Kanalske doline).
- Vse o anketi o športniku leta v zamejstvu.
- Nedeljske informacije za Ljubljano, obalo, Novo Gorico in Sežano.
- Novost! Odvetnik svetuje.
- Občni zbor Tržaškega partizanskega pevskega zbora.

ga sožitja dveh kultur, sožitja v pravem, globljem in ne zgolj formalnem pomenu besede. Italijanska kultura je do naše vse preveč zaprta, biti bi morala v resnici pripravljena na medsebojno oplajanje in samo v tem primeru bi se lahko sklicevala tudi na nekakšno poslanstvo. Veliko bolj naravno in pravilno, v odnosu do naše narodnostne skupnosti pa tudi bolj pošteno bi bilo, ko bi to sožitje naših dveh kultur ustvarilo humus, tisto resnično, življenjsko, pa recimo kozmopolitsko osnovo, iz katere bi se potem lahko rodila zamisel takega mednarodnega zavoda, kakor pač nekaj lahko organsko zraste iz urejenih razmer in odnosov.

Taka rešitev, ki bi se morala ponujati sama od sebe, pa nam je v tem primeru, ob današnjem stanju stvari, vsiljena in mora nujno izvesti odpor. Očitno gre namreč za delovanje v zgrešeni smeri; namesto da bi se iz urejenih krajevnih razmer in trdnega sožitja med tu živčima narodoma dvigali v težnji po splošnem mednarodnem sožitju, vodi ubrana pot ravno v nasprotno smer. Od zgoraj navadod, Z nevarnostjo, kajpak, da tja dol, kjer naj bi se razmere uredile, nikoli ne prideš.

Tako za nas tak mednarodni zavod pomeni lahko samo prvo Potjemkinovo vas, namenjeno očem sveta in potešitvi vesti tistih, ki bi radi dejanski odnos do tu živčev narodnostne manjšine prikazali svetu in se bi v lepsti luči. Ima mesta Trst naj bo v svetu obdano s sjem demokratičnosti, širokoprznega razumevanja in odprtosti do vseh narodov, naj skratka velja za zgled, pa čeprav nam je vsem jasno, da so tu stvari v svojem bistvu le precej drugačne.

Kar se nas tiče, lahko rečemo samo to:

Bo že res, da je vsakdo stoji sreče kovač, ampak kaj je storiti človeku, ki je brez klada in mokovala?

MIROSLAV KOŠUTA

TISKOVNA KONFERENCA MINISTROV JAMANIJA IN ABDESSALAMA PRED ODHODOM IZ RIMA

Petrolejska ministra zadovoljna z italijansko politiko do Arabcev

Italiji se obeta «ugodnejši položaj» glede oskrbovanja s petrolejem

RIM, 12. — Ob zaključku pogovorov s predstavniki italijanske vlade sta ministri za petrolej Saudove Arabije Jamani in alžirski minister za industrijo Abdessalam imela v Rimu tiskovno konferenco, na kateri sta poudarila veliko koristnost izmenjave mnenj preteklih dni. Po njunih besedah je italijanska vlada «dala jamstva in zagotovila o pravični italijanski politiki do problemov arabskega sveta». Ko bodo italijanski voditelji uradno obiskali v stališče, «ne bo manjkalo pozitivnih odmevov v zadržanju arabskih držav in v njihovih ukrepih», sta dejala ministri. Dejala sta, da se bo Italija prav gotovo v kratkem znašla v bolj ugodnem položaju glede oskrbovanja s energijo, tako v kratkem kot tudi v daljšem roku.

Pogovori so tudi pokazali, kot sta poudarila ministri, da je Italija za popolno izvajanje resolucije 242 varnostnega sveta v njeni francoski verziji, se pravi v oni, ki zahteva umik Izraelcev z vseh zasedenih ozemelj. Arabska predstavnika sta tudi opozorila na pravilno stališče italijanske vlade do palestinskega vprašanja, ki ga ni mogoče imeti za problem beguncev, pač pa je politični problem.

Na vprašanje časnika je nato ministri ugotovila, da je sedanje stališče arabskih držav povzročilo, da ostali svet ni več indiferenten do njihovih problemov. Ne gre za nikakršno isiljevanje držav potrošnic, sta še poudarila, pač pa nasprotno za spodbujanje njihovega sodelovanja na industrijskem, trgovskem in tehnološkem področju.

Ministri so tudi vprašali za mnenje glede pisanja nekoga kuvačskega dnevnika, po katerem bodo vse države, ki bodo sprejele Nixonovo povabilo na konferenco držav potrošnic, vpisane v seznam «sovražnikov Arabcev». Jamani je dejal, da se arabske države ne nameravajo vmešavati v notranje zadeve posameznih držav potrošnic, ki lahko storijo, kar hočejo. Pri tem pa je opozoril na nevarnost, da bi konferenca privedla k ustvarjanju dveh nasprotujočih si blokov, kar bi prav gotovo škodilo odnosom med državami izvoznici in državami potrošnicami.

Abdessalam je dodal, da si ZDA s sklicanjem konference želijo obnoviti staro moč petrolejskih držav. Na vprašanje o možnosti uvedbe direktnih stikov med državami proizvajalkami petroleja in državami potrošnicami brez posredovanja velikih petrolejskih družb sta ministri dejala, da ta možnost obstaja, vsem stvar držav potrošnic, če se bo tudi konkretno uresničila.

Predsednik Sadat in ameriški zunanji minister Kissinger pred odhodom slednjega v Izrael, kjer se bo sestel s tamkajšnjimi voditelji

PO POGOVORIH S PREDSEDNIKOM SADATOM

PRVI KISSINGERJEVI POGOVORI Z ZASTOPNIKI TELAVIVSKE VLADE

Po odhodu iz Kaira je ameriški zunanji minister Kissinger izjavil, da so bili pogovori s predsednikom Sadatom izredno plodni

TEL AVIV, 12. — Ameriški državni tajnik Henry Kissinger je zaključil prvi del svojega obiska v Egiptu in dopotoval v Tel Aviv, kjer so ga dočakali člani izraelske vlade, med katerimi je bil zunanji minister Aha Eban. Takoj po njegovem prihodu so Kissingerja s helikopterjem prepevali v Jeruzalem, kjer bo drevi gost na večerji, ki jo bo priredil v njegovo čast ministrski podpredsednik Jigal Allon, ki nadomestuje Goldo Meir, ki je trenutno bolna.

Kissinger in egiptovski predsednik Sadat sta imela še jutraj zadnje pogovore. Kissinger je prišel v Asuan nekaj po 10. uri. Po njegovem poteku pa se obe strani nista izrazili, čeprav je Kissinger pred svojim odhodom v Tel Aviv izjavil, da so bili pogovori z egiptovskim predsednikom «izredno plodni». Njegovih izjav Egiptanci niso niti potrdili, niti zanikali. Po končanem pogovoru s predsednikom Sadatom, je Kissingerja pospremil v Kairo zunanji minister Fahmi, ki pogovori ni komentiral, dejal je samo, da se bo ameriški zunanji minister vrnil v Asuan jutri popoldne.

Kissingerjevo potovanje v Egipt in Izrael (in morda tudi v Jordanijo in Sirijo) sovpada s trenutkom precejšnje napetosti na fronti vzdolž Sueskega prekopa. Ze več dni si sledijo druga za drugo manjše praske med izraelsko in egiptovsko vojsko. Včeraj so Izraelci preprečili prihod kolone egiptovskih tovornjakov v mesto Suez, češ da so Egiptčani kakih 70 km severneje kršili premirje.

Kissinger mora na svojem sedanjem potovanju po Bliznjem vzhodu premostiti zastoj, ki je nastal v pogajanjih med egiptovsko in izraelsko vojaško delegacijo v Ženevi. Uskladičiti mora namreč nasprotujoča si stališča obeh držav. Izrael zahteva skrajšanje egiptovskih čet na vzhodnem bregu Sueskega prekopa v zameno za umik v notranjost Sinaja. Egipt pa zahteva obvezo, da je izraelski umik prvi korak k popolnemu umiku izraelskih čet z vseh zasedenih arabskih ozemelj. Kissinger mora torej dosegati kompromis med obeh stališčema, tako da bi prišli čimprej do sporazuma, ki naj bi ga podpisali na konferenci v Ženevi. Ameriški državni tajnik naj bi pripomogel k premostitvi nekaterih vprašanj, kar naj bi omogočilo Egiptčanom in Izraelcem, da predlagajo konkretne načrte v Ženevi. Res je, da je izraelski finančni minister Sapir, čigar vpliv znotraj vladne koalicije rase iz dneva v dan, izjavil, da obstaja danes načrt za razmejitev čet, res pa je tudi, da je zunanji minister Eban poudaril, da bo Izrael predstavil nove predloge samo po končanem Kissingerjevem obisku.

vorov ni komentiral, dejal je samo, da se bo ameriški zunanji minister vrnil v Asuan jutri popoldne.

Kissingerjevo potovanje v Egipt in Izrael (in morda tudi v Jordanijo in Sirijo) sovpada s trenutkom precejšnje napetosti na fronti vzdolž Sueskega prekopa. Ze več dni si sledijo druga za drugo manjše praske med izraelsko in egiptovsko vojsko. Včeraj so Izraelci preprečili prihod kolone egiptovskih tovornjakov v mesto Suez, češ da so Egiptčani kakih 70 km severneje kršili premirje.

Kissinger mora na svojem sedanjem potovanju po Bliznjem vzhodu premostiti zastoj, ki je nastal v pogajanjih med egiptovsko in izraelsko vojaško delegacijo v Ženevi. Uskladičiti mora namreč nasprotujoča si stališča obeh držav. Izrael zahteva skrajšanje egiptovskih čet na vzhodnem bregu Sueskega prekopa v zameno za umik v notranjost Sinaja. Egipt pa zahteva obvezo, da je izraelski umik prvi korak k popolnemu umiku izraelskih čet z vseh zasedenih arabskih ozemelj. Kissinger mora torej dosegati kompromis med obeh stališčema, tako da bi prišli čimprej do sporazuma, ki naj bi ga podpisali na konferenci v Ženevi. Ameriški državni tajnik naj bi pripomogel k premostitvi nekaterih vprašanj, kar naj bi omogočilo Egiptčanom in Izraelcem, da predlagajo konkretne načrte v Ženevi. Res je, da je izraelski finančni minister Sapir, čigar vpliv znotraj vladne koalicije rase iz dneva v dan, izjavil, da obstaja danes načrt za razmejitev čet, res pa je tudi, da je zunanji minister Eban poudaril, da bo Izrael predstavil nove predloge samo po končanem Kissingerjevem obisku.

današnji izjavi izrazil upanje, da se bodo Alžirija, Mavretanija in Maroko kmalu združili z Libijo in Tunizijo.

Sestanek med Carljem in finančnimi ministri

RIM, 12. — Zunanje ministrstvo je objavilo poluradno noto, v kateri pravi, da Italija načelno podpira Nixonov predlog o sklicanju konference držav potrošnic petroleja, da pa bo dokončni sklep o predlogu sprejet na ponedeljkovem zasedanju ministrskega sveta EGS.

BRUSELJ, 12. — Egiptovska parlamentarna delegacija, ki se zadnje dni mudi v Belgiji, je poveljala politično komisijo evropskega parlamenta v Egipt, da bi se sestala s člani parlamentov številnih arabskih držav. Na dnevnem redu tega srečanja naj bi bila vprašanja Bliznjega vzhoda.

Izraelu bi prišlo prav, če bi uresničili načrtovani umik sil z obeh strani prekopa. Po eni strani bi to pokazal, kako mu je do sprave (to mu je potrebno ne le kot dokaz, kako upošteva nasvete o mirolnih rešitvah, pač pa tudi ublažitev osamitve v mednarodnih odnosih, ki si jo je Izrael nakopal s svojo nepopustljivostjo), po drugi strani pa bi si s tem zagotovil možnosti za dolgotrajno zavlačevanje pogajanj o dokon-

Henry Kissinger spet na poti

Že tretjič je v kratkem časovnem zaporedju moral ameriški zunanji minister vzeti pot pod noge. Spet ga najdemo na Bliznjem vzhodu. Je pa bistvena razlika med zadnjim in sedanjim njegovim obiskom v tem delu sveta. Tedaj je njegov obisk nakazoval možnosti odločilnega premika v razvoju javnega izraelsko - arabskega spora. Utiral je pot ženevski konferenci. Ta je bila zelo kratka, toda hkrati zelo obetavna. Z njo se je razreševanje krize prvič prevlelo v politična pogajanja, ko so za zeleno mizo prvič odkar obstaja spor, ta pa obstaja odkar obstaja izraelska država, sedli Arabci in Izraelci.

To pot je moral Kissinger v Asuan k Sadatu in v Jeruzalem k izraelskim voditeljem zavoljo tega, ker se je očitno zataknilo že na prvem koraku. Pojavile so se težave že ob tem, kako doseči tako imenovano ločitev vojaških sil spritih ozemelj, se pravi doseči predvideni umik vojske na črto premirja in s tem dejansko zagotoviti trdnost premirja, kar naj sledi odpravi možnosti za prava mirovna pogajanja.

V čem je torej vzrok, da je moral Kissinger zopet na Bliznji vzhod? Izraelci so prišli s predlogom, da se umaknejo za okoli 30 km od Sueskega prekopa na prve vrhove na Sinaju, ki bi jim zagotavljali strateški položaj. Zahtevalo pa, da Egiptčani razredijo svoje vojaške sile na vzhodni obali prekopa s tem, da predvsem umaknejo vse ofenzivno orožje na drugo stran prekopa. To pa naj bi hkrati pomenilo, da Egipt začne čistiti prekop in tako omogoči obnovno plovo po njej, ki bi bila prosta za vse države, tudi za Izrael.

Zdaj pa pride tisto poglavito: kje pa so jamstva, da bo to res prvi začetni del dejanskega umika izraelskih sil z vsega Sinajskega polotoka. Kdo jamči, da bo tej prvi fazi sledila še druga in tretja, se pravi izpraznitve vseh zasedenih arabskih ozemelj. Teh jamstev pa Izrael nikakor ne da. Egiptčani se zato upravičeno bojijo da bi ostalo samo pri prvem koraku, da bi dobili res nekaj ozemlja na Sinaju, potem pa bi nastal zastoj. Izraelci ne bi bili voljni storiti ničesar več, njihove ladje bi lepo plule po Sueskem prekopu, hkrati pa bi Izrael še v nedogled držal v zasedbi ostale dele Sinaja in drugih delov arabskih ozemelj. Zato Egipt ne more kar tako sprejeti izraelskega načrta. Zato so zastoji v Ženevi, četudi pravijo, da je s tehničnimi plati vse urejeno glede ločitve vojaških sil.

Izraelu bi prišlo prav, če bi uresničili načrtovani umik sil z obeh strani prekopa. Po eni strani bi to pokazal, kako mu je do sprave (to mu je potrebno ne le kot dokaz, kako upošteva nasvete o mirolnih rešitvah, pač pa tudi ublažitev osamitve v mednarodnih odnosih, ki si jo je Izrael nakopal s svojo nepopustljivostjo), po drugi strani pa bi si s tem zagotovil možnosti za dolgotrajno zavlačevanje pogajanj o dokon-

nem umiku z vseh zasedenih ozemelj.

Kakšne karte ima v rokah Egipt? Vsekakor bu ostaja edinole sklicevanje na resolucijo varnostnega sveta, ki predvideva popoln umik izraelskih sil. Vendar to je zgolj moralno - politična ne pa stvarna prednost. Stvarna je edino v tem, da odbije ponujeni načrt ločitve vojaških sil, kajti s tem, da drži svojo armado v popolni pripravljenosti na vzhodni obali in dosti vojske okoli izraelskih enot na zahodnem bregu prekopa, veže po eni strani za daljšo dobo glavino izraelskih sil in tako onemogoča demobilizacijo vpklicancev, kar pa močno obremenjuje izraelsko gospodarstvo. Po drugi strani pa Egipt ob takim stanju pritiska z grožnjami po obnovitvi sovražnosti, če Izrael ne izpolni zahtev po umiku z zasedenih ozemelj. Izraelci se sedaj sklicujejo na izide volitev, češ da desnica nasprotuje popolni vrnitvi vseh zasedenih ozemelj, kar dejansko tudi drži. Izrael še nima nove vlade, ki bi izšla iz novega razmerja, ki bi stala stara vlada lahko izmika izpolnitvi zahtev, pa četudi Golda Meir sestavi novo vlado, bo njena večina v parlamentu zelo oslabiljena, kar bo spet pomenilo izgovor za zavlačevanje in izvajanje pred sprejemom dokončnih odločitev.

Kissinger naj bi torej opravil zapleteno nalogo, poravnal naj bi robove in vreči in omogočil nadaljevanje ženevskih pogajanj o miru. Kako bo to dosegel spričo nepopustljivosti Izraela in spričo dejstva, da se Egipt dejansko nima dosti več kam umakniti, kot se je že do sedaj, ko je med drugim umaknil staro zahtevo, najprej umik in to popoln umik, potem šele pogajanja. Sadat mora upoštevati razpoloženje svoje javnosti, predvsem pa razpoloženje vojske.

Treba pa je hkrati imeti pred očmi dejstvo, da Kissingerjeva pot ni bila sad onostranske ameriške pobude, pač pa je usklajena z drugim velikim udeležencem pri razreševanju krize, s Sovjetsko zvezo. Če pojde Kissinger — kot nekateri napovedujejo — tudi v Moskvo, bo to pomenilo, da bosta veliki sili morali napeti vse svoje moči, da bi razvozlati že ta prvi vzol, ki vsebuje problem vojaške ločitve sil kot prvega koraka k mirovnim pogajanjem.

DRAGO KOŠMRLJ

Brežnjev pojde na Kubo

MOSKVA, 12. — Generalni tajnik CK KP SZ Brežnjev bo prihodnji petek uradno obiskal Havano. Brežnjev bi moral prvotno obiskati Kubo konec decembra jani ob 15. obletnici kubanske revolucije, njegov obisk pa so takrat odložili. Po vestih iz dobro obveščenih krogov naj bi obisk takrat odložili, ker niso še bili pripravljeno načrti za gospodarske pogovore med Brežnjevim in Castrom.

V mali dvorani Kulturnega doma v Trstu je bil včeraj popoldne prvi redni občni zbor Tržaškega partizanskega pevskega zbora. Poročilo berite na 3. strani

Minister za petrolej Saudove Arabije Jamani in tunizijski minister za industrijo Abdessalam sta zaključila pogovore s predstavniki italijanske vlade. Kot sta sama povedala pred odhodom iz Rima, je italijanska vlada potrdila svoje stališče glede rešitve bliznjevzhodne krize na osnovi znane resolucije varnostnega sveta OZN. Dodala pa sta, da Italija sprejema francosko verzijo

DANES

resolucije, ki z razliko od angleške izrecno govori o umiku izraelskih čet z «vseh» zasedenih arabskih ozemelj. Ministra sta tudi napovedala izboljšanje položaja v Italiji, kar se tiče dobave

petroleja. Po končanem prvem delu svojega obiska v Egiptu, je ameriški državni tajnik Kissinger dopotoval v Izrael. Njegovi pogovori z egiptovskim predsednikom Sadatom so bili, kot je sam izjavil, «izredno plodni». Sedaj bo moral prepričati Izraelce, da bodo manj nepopustljivi, da bi čimprej prišlo do premostitve zastoj v ženevskih pogajanjih.

VČERAJ V TRŽAŠKEM OBČINSKEM SVETU

Začetek razprave o proračunu in o občinskem petletnem načrtu

Monfalcon (KPI) o vprašanjih, ki se tičejo slovenske manjšine

Včeraj se je v tržaškem občinskem svetu pričela razprava o proračunu za leto 1974 in o petletnem načrtu za javna dela v tržaški občini. Prvi govornik je bil demokristijan Ricchetti. Njegov govor je vseboval pregled dela, ki ga je občinska uprava opravila v preteklem letu in bežen pregled važnejših sklepov, o katerih bodo razpravljali letos.

Med pregledom dela iz preteklega leta je Ricchetti obširno poročal o novem podmorskem vodovodu, o napeljavah metana, o obnovitvi kanalizacije in o drugih delih, ki jih je opravila občina.

V drugem delu svojega posega je Ricchetti omenil sklep, da se ustanovi pokrajinski konzorcij za prevoze in zdravstveni konzorcij. Ob koncu pa je začel še polemiki s skrajno desnico in s KPI, kateri je očital, da je začela neosnovano kampanjo zaradi načrta za hitre cestne povezave in zaradi porušitve doma železničarjev v Miramarskem drevoredu.

Sledila sta govora liberalca Traunerja in misovca Giacomettija, ki sta popolnoma negativno ocenila delovanje sedanje občinske uprave in predlagala spremembe v občinskem odboru, ki so sad preverjanja.

Callegari (PSDI) je obravnaval predvsem pravna vprašanja. Govoril je o potrebi po kampingih, o pristanišču, pokopališčih, javnih delih, socialnem skrbstvu in birokratski preureditvi. V svoji intervenciji je tudi omenil potrebo po demokratizaciji odnosov med različnimi etničnimi skupnostmi na našem ozemlju.

Nacionalni svetovalski skupine KPI Monfalcon je posvetil del svojega govora vprašanjem, ki se tičejo slovenske manjšine. Dejal je, da so županove izjave o odnosih do slovenske manjšine politično zelo pomembne. Med temi je poudaril predvsem vprašanje Stalnega slovenskega gledališča in potrdil zahtevo, da mora imeti naša dežela dve stalni gledališči, od katerih eno slovensko.

Glede zaposlovanja osebja z znanjem slovenskega jezika je dejal, da je bilo to vprašanje premalo načeto. Prav tako je bilo postavljeno le načelno vprašanje o dvojezičnih napisih in poimenovanju ulic po slovenskih zaslužnih moških, v bistvu pa smo ostali pri treh ulicah v Bazovici. Končno je Monfalcon govoril še o mednarodni konferenci o manjšinah in dejal, da bi morala biti ta posvečena predvsem vprašanju slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji.

Sicer je bil Monfalconov govor v bistvu konstruktivno kritičen do sedanje uprave. Govornik je poudaril razpoložljivost KPI, da vzpostavi z vsemi demokratičnimi silami, socialističnimi in katoliškimi, novo razmerje v duhu sodelovanja in izključno korist prebivalstva. To je bila volja, ki se je prepletala v govoru voditelja komunistične svetovalske skupine, ki se je zaustavil predvsem pri odločnem odklanjanju petrolejskega pristanišča, zahtevi po popravkih hitrih cestnih povezav in preureditvi družbe Acegat.

Kot zadnji je govoril demokristjanski svetoalec Rosolini, ki je razčlenil predvsem doprinos rajonskih konzult k sestavi petletnega načrta in proučil nekatera vprašanja v zvezi s tržaškimi pristanišči. Ob koncu se je občinski svet odločil, da nekatere odobrove sklepe upravnega znajaja.

Umrl je inž. Stanko Grgič

Neprizanesljiva zahrbtna bolezen je spet posegla v naše vrste. Omenili smo se spogledali ob kruti vesti, da je zla usoda nenadno presekala življenjsko pot inž. Stanka Grgiča iz Bazovice. Veliko prežgodaj nas je zapustil. V etih, ko je človekova osebnost najradodarnostna z bogastvom izkušenj, zavesti in trdnosti duha in vendar še vsa željna tega bogatstva.

Z inž. Stankom Grgičem je bi tesno navezan tudi na vse dogajanje v vasi. Aktivno je deloval v odborih za gradnjo. Prosvetnega doma ter za postavitev spomenika padlim v NOB v Bazovici in v mladostnim navdušenjem krepko prijel tudi za kamp in lopato, če je bilo treba. Obenem je aktivno spremljal kulturno-prosvetno dogajanje in bil podporni član Partizanskega pevskega zbora.

Za novoletne praznike ga je zahrtna bolezen priklenila na bolniško posteljo in proti njej je bila vsa zdravniška znanost zaman. V petek se je njegovo življenje izteklo. Užalosteni ženi in ostalim sorodnikom izrekamo globoko sožalje.

Lloyd Adriatico

za znižanje zavarovalnine

Tržaška zavarovalna družba Lloyd Adriatico je sporočila, da so v teku pogajanja s pristojnimi ministri, da bi proučila možnost znižanja tarife za obvezno zavarovanje motornih vozil.

Kot je znano, so se že s 30. decembrom lani znižale tarife za približno 1 odstotek, vendar pa kaže, da je tržaška družba predlagala večje znižanje.

Spaccini o vprašanjih ladjevja v sklopu IRI

Tržaški župan Spaccini je na večeršnji seji občinskega sveta podal izjavo o zaskrbljivosti vseh gledalcev ladjevja PIN. Pomorščaki so za jutri napovedali 24-urno stavko, ker namerava IRI ukiniti vse potniške ladijske proge. Zaradi zadnjih podražitev goriva bi stroški za vzdrževanje tega ladjevja narasli za celih 40 milijard lir.

Drugo zaskrbljivo dejstvo je odstop Lloydove ladje «Victoria» družbi Adriatica, ne da bi zagotovili zaposlitev 220 članom posadke.

ZAHTEVA ZGONIŠKE OBČINSKE UPRAVE

Acegat naj ob praznikih prevzame proge «La Carsica»

V pismu, ki ga je naslovil na deželni odbor in na prefekturo, poudarja zgoniški župan vprašanja, ki so nastala po prepovedi vožnje ob nedeljah in praznikih

Zgoniška občinska uprava nam je poslala v vednost pismo, ki ga je naslovlila na deželni odbor in na tržaško prefekturo in v katerem zahteva nujnih posegov, da se reši pereče vprašanje javnih prevozov. Pismo se glasi:

Vprašanje javnih prevozov je postalo po zadnjih vladnih ukrepih zaradi energetske krize ob nedeljah in praznikih v zgoniški občini, kot tudi v devinsko - nabrežinski in v repentabski občini, še bolj pereče, ker podjetje «La Carsica», ki opravlja to službo po tržaških vaseh, ne more nuditi primernih avtobusnih zvez.

S tem vprašanjem se moramo resno spoprijeti, saj ga iz dneva v dan bolj čutimo; zaradi neurejenosti te družbene službe je občinska uprava zelo zaskrbljena, predvsem zaradi gospodarskih in socialnih posledic, ki bi jih lahko utrpeli naši prebivalci.

Vsi se zavedamo težav, ki nastajajo pri reševanju tega vprašanja, ki pa mora naleteti pri oblahah na voljo, da ga rešijo, pa čeprav bo rešitev le začasn.

Potrebno je, da pri tem osvetlimo dolgotrajni sindikalni boj uslužbencev podjetja «La Carsica», vendar je treba poudariti žrtve, ki jih mora pri tem prenesti prebivalstvo kraških vasi zaradi pomanjkanja javnih prevoznih sredstev. Te žrtve so se po zadnjem vladnem ukrepu za zajezitev energetske krize še posebej občutljive.

Potrebno je, da pri tem osvetlimo dolgotrajni sindikalni boj uslužbencev podjetja «La Carsica», vendar je treba poudariti žrtve, ki jih mora pri tem prenesti prebivalstvo kraških vasi zaradi pomanjkanja javnih prevoznih sredstev. Te žrtve so se po zadnjem vladnem ukrepu za zajezitev energetske krize še posebej občutljive.

Potrebno je, da pri tem osvetlimo dolgotrajni sindikalni boj uslužbencev podjetja «La Carsica», vendar je treba poudariti žrtve, ki jih mora pri tem prenesti prebivalstvo kraških vasi zaradi pomanjkanja javnih prevoznih sredstev. Te žrtve so se po zadnjem vladnem ukrepu za zajezitev energetske krize še posebej občutljive.

Ob teh dogodkih je župan izrazil solidarnost s pomorščaki in zagotovil takojšnje zanimanje občinske uprave. Občina si bo tudi prizadevala, da čimbolj brani tržaške interese na sestanku med Lloydom in sindikati, ki bo v ponedeljek, in na pomembnem sestanku vsedržavnega značaja, ki bo v sredo v Rimu.

PATRONAT INAC

Obvestilo za pridelovalce oljk

Patronat Kmečke zveze INAC obvešča pridelovalce oljk dolinske in miljske občine, ki niso še podpisali ustreznih formularjev o prijavi pridelka in prošnji za podporo, naj se čimprej zgledajo na njegovem uradu, najkasneje do 22. t.m. Pridelovalci morajo obvezno predložiti tudi potrdila o metju oljk, nakar bo patronat posredoval pri ustreznih organih.

Za vse druge informacije je na razpolago urad patronata v Ul. Cicerone 8/b, telefon 62-785.

TRŽAŠKO PRISTANIŠČE V LETU 1973

Povečanje blagovnega prometa predvsem v korist petroleja

Možna podražitev kave zaradi slabe letine v Braziliji

Tudi lansko leto so v tržaškem pristanišču zabeležili večji promet kot v prejšnjem letu. Čež naše pristanišče je šlo nekaj nad 38 milijonov ton raznega blaga (predlanskim 36 milijonov ton in pol). Velika večina odpadke seveda na petrolej, saj ga je šlo lani skoraj 13 milijonov ton (predlanskim 12,8 milijonov ton). Količina vsega ostalega blaga je torej narasla le za malo, točen priradek pa bo znan šele ko bo vodstvo tržaške luke zbralo vse potrebne podatke in jih statistično obdelalo. Vsekakor pa je zanimivo, da je šlo skozi tržaško pristanišče v letu 1973 približno 30 tisoč kontenerjev. To dejstvo je treba pripisati predvsem večji uporabi sedmega pomola, ki služi skoraj samo za promet s kontenerji.

Vsekakor je potrebno nekoliko obdelati podatke, ki se tičejo petroleja. Številke jasno kažejo, da je prišlo lansko leto v Trst več petroleja kot v prejšnjih letih. To dejstvo potrjuje domnevo, da pri nas ne primanjkuje petroleja, ampak da je treba sedanje kritično stanje pripisati predvsem izsiljevanju velikih petrolejskih družb, ki se hočejo okostitviti z energetske krize, da sprožijo nove podražitve petrolejskih derivatov.

Na promet v tržaškem pristanišču vpliva delno tudi kriza v proizvodnji kave v Braziliji, ki je bila v lanskem letu zelo zaznavna. V tej južnoameriški državi so namreč pridelali le 11 milijonov in pol vreč kave v primeri s 26,8 milijona iz leta 1972. To pomeni, da bi Brazilija utegnila celo uvažati kavo za svoje potrebe, ki dosežejo do 15 milijonov vreč letno. To stanje bo verjetno začasno, saj predvidevajo, da bodo letos pridelali zopet kakih 25 milijonov vreč.

Vsekakor je to dejstvo negativno vplivalo na tržaško gospodarstvo. Skladišče podjetja IBC (Istituto Brasiliiero do Café) je že prejelo navodila, da poviša ceno kave, ki jo prodajajo na podlagi posebnega sporazuma. Podražitev je stoodstotna, in sicer s 30 na 60 dolarjev za vrečo. Pričakovati je torej, da bo zaradi tega prišlo tudi do podražitve kave na drobno. Vsekakor bo podražitev verjetno precej nizka, saj se je tudi škričl delez kave, ki jo uvažajo v Trst iz Brazilije.

Dežurstvo taksijev

Danes, 13. januarja, bo urnik dežurstva taksijev naslednji: do 7. ure taksiji šteje od 201 do 220, od 7. do 15. ure šteje od 221 do 96 in od 15. do 24. ure taksiji šteje od 97 do 200.

Jutri bo ob 14.30 v Ljudskem domu pri Koroskih zborovanje KPI. Senator Paolo Sema bo govoril o sedanjem političnem položaju.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Kulturni dom

Ljudski oder

JAKA ŠTOKA

MUTASTI MUZIKANT

in

NE KLIČI VRAGA

(enodejanski)

Scena: VLADIMIR RIJAVEC

Kostumi: MARILJA VIDAU

Glasba: URBAN KODER

Besedilo pesmi: ERVIN FRITZ

Korepetitor: IGNACIJ OTA

Režija: ADRIJAN RUSTJA

Danes, 13. januarja 1974 ob 16. uri

Enotna ljudska cena 500.

Gledališča

KULTURNI DOM

Danes, 13. t. m., ob 16. uri Jaka Štoka «Mutasti muzikant» in «Ne kliči vraga».

V t. m., ob 15.30 K. A. G. G. «Pepeka» — premiera.

V petek 18. t. m., ob 16. uri za abonma red G in H — premierski gostje Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s predstavo W. Gombrowicza «Ivona, princesa Burgundije».

Ponovitve: v soboto, 19. t. m., ob 20. uri (abonma red B — prva sobota po premieri); v nedeljo, 20. t. m., ob 16. uri (abonma red C — prva nedelja po premieri in red F — okoliški); v ponedeljek, 21. t. m., ob 20. uri (abonma red D); v torek, 22. t. m., ob 16. uri (abonma red J); v sredo, 23. t. m., ob 16. uri (abonma red K) in ob 20. uri (abonma red D — mladinski v sredo in red E — mladinski v četrtek).

Jutri, 14. t. m., ob 11.30 v Občinski telovadnici v Dolini gostuje Lutkovno gledališče iz Ljubljane s predstavo Hanne Januszewske «Tigrček Peter». Ponovitve: jutri, 14. t. m., ob 16. uri v Prosvetnem domu na Opčinah; v torek, 15. t. m., ob 11.30 in ob 16. uri v Slomškovem domu v Bazovici.

ROSSETTI

Danes ob 16. uri Shakespeareovo delo «Re Giovanni». Stalno gledališče iz Turina. Režija Aldo Trionfo. Predprodaja vstopnic za nadaljnje predstave do vključno srede, 16. januarja.

AVDITORIJI

Danes ob 16. uri bo na sporedu druga abonmajska predstava v okviru «Teatro oggi», in sicer drama Henrik Ibsena «Quando noi morti ci svegliamo». Režiser Giuliano Merlo. Nastopili bodo Virginio Gazzolo, Angela Cardile, Gino Lavagetto, Delia Bartolucci, Nunzia Greco in Mario Soggi.

Marini, mehanik Dino Petronio in uradnica Alda Zucconli, upokojenec Adalberto Berdini in gospodinja Valeria Dain, učitelj dr. Elio Polli in gospodinja Maria Grazia Marcellini, delavec Paolo Luciano Ule in delavka Maura Pozar, točaj Aldo Scarciano in trg. pomočnica Luana Castri-gnano, delavec Franco Cimarosti in gospodinja Adriana Milos.

LOTERIJA

BARI 12 18 86 36 31

CAGLIARI 44 38 68 86 83

FIRENCE 19 43 8 54 82

GENOVA 38 66 29 24 81

MILAN 25 18 30 31 88

NAPOLI 30 24 15 41 64

PALERMO 46 54 14 49 32

RIM 80 21 23 9 83

TURIN 86 54 13 48 60

BENETKE 4 58 82 63 72

ENALOTTO

1 X 1 X 11 X 22 111

KVOTE: 12 točk — 9.955.000 lir; 11 točk — 185.500 lir; 10 točk — 10.600 lir

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'oro — Goldonijev trg 8; Cipolla — Ul. Belgiojoso 4; Ai Due Lucci — Ul. Ginnastica 44.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

Grmeiner — Ul. Giulia 14; Manzoni — Trg Sonnino 4; INAM — Al Cedro — Oberdankov trg 2.

Kino

Nazionale 14.30—17.00—19.30—22.00 «La grande abbuffata». Igrajo Ugo Tognazzi, Marcello Mastroianni, Michel Piccoli in Philippe Noiret. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 10.00—11.30 Tom in Jerry «Addio gattaccio crudele». Risanka.

Excelsior 15.00 «Amarcord». Barvni film Federica Fellinija in Tonina Guerre. Igrajo Giustina Maggio, Armando Brancia in nešteto drugih.

Grattacielo 15.00 «Sesso matto». Giancarlo Giannini in Laura Antonelli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Fenice 10.00—11.30 «La conquista del West». Kavbojski film.

Fenice predvaja isti film ob istih urah, kot kino Nazionale.

Eden 15.30—21.30 «Papillon». V glavnih vlogah igrata Steve McQueen in Dustin Hoffman. Barvni film.

Ritz 14.30 «Zanna bianca». Barvni film posnet po romanu Jacka Londona. V glavni vlogi igrajo Franco Nero, Virna Lisi, Fernando Rey, Carole Andre itd.

Aurora 15.00 Walt Disneyev film «Fantasia».

Capitol 15.00 «Paolo il caldo». Giancarlo Giannini. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 14.30 «Teresa la ladra». Barvni zabavni film. Igra M. Vitti.

Impero 14.30 «Ludwig». Romy Schneider, Helmut Berger. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 15.00 «Le hostess». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 14.00 «Il furore della Cina colpisce ancora». Igra Bruce Lee. Barvni film.

Vittorio Veneto 15.00 «La polizia incrimina, la legge assolve». V glavni vlogi igra Franco Nero. Barvni film, prepovedan mladini pod 14. letom.

Ideale 15.00—21.45 «Il grande dittatore». Igrata Charlie Chaplin in Paulette Goddard. Za vsakogar.

Abbazia 15.00—21.00 «Il padrino». Barvni film z Marlon Brandon. Jutri isti film.

Astra 15.00—18.00—21.00 «Dottor Zivago». Igrata Omar Sharif in Julie Christie. Barvni film.

Radio 14.30 «La figlia di Ryan». Igrata Robert Mitchum in Sarah Miles, režija David Lean. Barvni film.

Ariston 15.00—18.00—21.30 «L'uomo di Hong Kong». Zabavni film v katerem igra Jean Paul Belmondo in Ursula Andress. Jutri ob 16.00—21.30 «Meti una sera a cena», režiserja Patronja Griffia, Igrata Jean Louis Trintignant in Florinda Bolkan. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Sporočamo žalostno vest, da je dne 10. januarja 1974 tragično preminil avtoprevoznik

Obdorožje

Šolske vesti

Združenje staršev osnovne šole na Opčinah priredi v sredo, 16. januarja, ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, sestanek predstavnikov Združenja staršev opsenjskega didaktičnega ravnanja.

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

11. januarja 1974

Ameriški dolar 653.—

Funt sterling 1445.—

Švicarski frank 192.—

Francoski frank 126.—

Nemška marka 230,55

Avstrijski šiling 31,35

Dinar: debeli 38.—

drobni 38.—

MENJALNICA

vseh tujih valut

Marini, mehanik Dino Petronio in uradnica Alda Zucconli, upokojenec Adalberto Berdini in gospodinja Valeria Dain, učitelj dr. Elio Polli in gospodinja Maria Grazia Marcellini, delavec Paolo Luciano Ule in delavka Maura Pozar, točaj Aldo Scarciano in trg. pomočnica Luana Castri-gnano, delavec Franco Cimarosti in gospodinja Adriana Milos.

LOTERIJA

BARI 12 18 86 36 31

CAGLIARI 44 38 68 86 83

FIRENCE 19 43 8 54 82

GENOVA 38 66 29 24 81

MILAN 25 18 30 31 88

NAPOLI 30 24 15 41 64

PALERMO 46 54 14 49 32

RIM 80 21 23 9 83

TURIN 86 54 13 48 60

BENETKE 4 58 82 63 72

ENALOTTO

1 X 1 X 11 X 22 111

KVOTE: 12 točk — 9.955.000 lir; 11 točk — 185.500 lir; 10 točk — 10.600 lir

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'oro — Goldonijev trg 8; Cipolla — Ul. Belgiojoso 4; Ai Due Lucci — Ul. Ginnastica 44.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

Grmeiner — Ul. Giulia 14; Manzoni — Trg Sonnino 4; INAM — Al Cedro — Oberdankov trg 2.

Kino

Nazionale 14.30—17.00—19.30—22.00 «La grande abbuffata». Igrajo Ugo Tognazzi, Marcello Mastroianni, Michel Piccoli in Philippe Noiret. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 10.00—11.30 Tom in Jerry «Addio gattaccio crudele». Risanka.

Excelsior 15.00 «Amarcord». Barvni film Federica Fellinija in Tonina Guerre. Igrajo Giustina Maggio, Armando Brancia in nešteto drugih.

Grattacielo 15.00 «Sesso matto». Giancarlo Giannini in Laura Antonelli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Fenice 10.00—11.30 «La conquista del West». Kavbojski film.

Fenice predvaja isti film ob istih urah, kot kino Nazionale.

Eden 15.30—21.30 «Papillon». V glavnih vlogah igrata Steve McQueen in Dustin Hoffman. Barvni film.

Ritz 14.30 «Zanna bianca». Barvni film posnet po romanu Jacka Londona. V glavni vlogi igrajo Franco Nero, Virna Lisi, Fernando Rey, Carole Andre itd.

Aurora 15.00 Walt Disneyev film «Fantasia».

Capitol 15.00 «Paolo il caldo». Giancarlo Giannini. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 14.30 «Teresa la ladra». Barvni zabavni film. Igra M. Vitti.

Impero 14.30 «Ludwig». Romy Schneider, Helmut Berger. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 15.00 «

PRVI REDNI OBČNI ZBOR PREVERIL DOSEDANJE BOGATO DELO ZBORA

PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR POMEMBEN DEJAVNIK V BOJU ZA NARODNOSTNE IN SOCIALNE PRAVICE

Poročila o uspehih ter bodočih perspektivah zbora - Med številnimi gosti sta bila tudi predsednik Zveze borcev Slovenije Janko Rudolf ter znani antifasistični borec Tone Umkar

Gostje na občnem zboru TPPZ

Če si je ustanovni občni zbor Tržaškega partizanskega zbora, ki je bil 11. februarja lani v Trebčah, zastavil osnovno načelo: «... gojili bomo duha in tradicije narodnoosvobodilne vojne in odprniskih gibanj, kar pomeni, da bomo kot bivši slovenski partizani gojili v novih pogojih tradicije naše revolucije, ki je bila narodna in socialna obnova...», je včerajšnji I. redni občni zbor to načelo le še potrdil in utrdil. Sicer pa ga je potrdil Tržaški partizanski zbor sam v tem svojem dosedanjim sorazmerno kratkem a uspešnem življenju, ko je ponesel slovensko borbena pesem daleč izven meja našega ožjega zamejstva.

Mala dvorana Kulturnega doma je bila včeraj polna. Gostje številnih pevcev in podpornih članov zbora so se obnega zbora udeležili mnogi gostje, med katerimi je dosednji predsednik Niko Škarnperle ob otvoritvenem nagovoru posebej pozdravil predsednika Zveze borcev Slovenije in častnega člana zbora Janka Rudolfa, častnega člana zbora primorskega antifasističnega zbora Toneta Umkarja ter številne druge predstavnike političnih, borbenskih in kulturnih organizacij ter tiska, med katerimi so bili prisotni predsednik SKGZ Boris Race, predsednik Zdrženja borcev ANPI Artur Calabria, predstavnik KPI senator Paolo Sema ter poslanec Albin Škerk, župan dolinske občine in deželni svetovalec Dušan Lovriha, odbornik miljske občine in deželni svetovalec Donadel, predsednik SPZ Klavdij Palčič ter predstavniki tiska in radija.

Po izvolitvi verifikacijske in volilne komisije ter delovnega predstava, so sledila poročila glavnega in nadzornega odbora. Predsednik Škarnperle je v svojem poročilu najprej orisal pot, ki je vodila do ustanovitve zbora ter se zaustavil ob idejah in ciljih, ki si jih je zbor ob ustanovitvi zastavil. «Naš zbor ni le pevski zbor, je ob tem poudaril, ampak tudi važen dejavnik v našem političnem življenju. Tradicija boja za socialno in narodnostno enakopravnost, ki jo z našim petjem in našim delovanjem stalno oživljamo, je nam samim in vsem tistim, ki našemu delovanju sledijo, stalen memento. «Svojo funkcijo — je dejal Škarnperle — opravlja zbor kot neustrahovana in avtonomna, a vendar politično točno opredeljena organizacija. Saj smo že ob našem prvem nastopu jasno pokazali, kakšni in čigavi smo, ko smo sklenili, da podarimo celoten izkupiček našega koncerta vietnamskemu ljudstvu. Danes lahko povemo, da je pred kratkim odplula iz genovskega pristanišča ladja, ki je med drugim odpeljala tudi ribiške mreže — darilo Tržaškega partizanskega zbora svobodnim vietnamskim ribičem.»

Predsednik je nato spregovoril o dejavnosti zbora v preteklem letu, ko je imel kar 22 nastopov tako na Tržaškem in Goriskem kot v matični domovini ter celo v Milano in v Carpiju ob slovenskem odprtju muzeja — spomenika internirancem koncentracijskih taborišč. Niko Škarnperle se je nato zavzel za tesnejše stike in sodelovanje z vsemi naprednimi organizacijami, ki z zanimanjem in navdušenjem spremljajo dejavnost zbora. Tako je izrazil željo po tesnejšem sodelovanju z italijansko ustanovo za širjenje slovenskega jezika in kulture ter z veseljavno zvezo partizanov ANPI, s pomočjo katere bi lahko pomagali vsem borcem, ki še niso dosegli priznanja statusa borca, da to čimprej dosežejo, ter s Slovensko prosvetno zvezo, v katero se je zbor včlanil. Na koncu se je predsednik zahvalil vsem, ki so na en ali drug način pripomogli k uveljavitvi zbora, ter zaključil z besedami: «Nagrej z našo borbena, partizansko in tudi ljudsko pesnijo, z našo neomajno zvestobo svetlim idealom narodnoosvobodilnega boja

in odprniskih gibanj, v enotnosti z vsemi zdravimi, antifasističnimi silami.»

Lucijan Padovan je nato prebral tajniško poročilo, v katerem je sintetizirano prikazano vse dosedanje delovanje. Naj ob tem omenimo le nekaj podatkov, ki že sami na sebi potrjujejo izredno žilavost in požrtvovalnost Tržaškega partizanskega zbora. Poleg 22 nastopov je imel pevski zbor v preteklem letu kar 132 pevskih vaj. Naštudiral je 20 pesmi s partizansko tematiko in nekaj narodnih, ki jih je na raznih koncertih, proslavah in prireditvah izvajal 246-krat. In za zaključek še podatek, da so pevci in člani orkestra prevozili s svojimi sredstvi in na lastne stroške skupno nad 100 tisoč kilometrov.

Po blagajniškem poročilu, ki ga je razdal Miro Presel in iz katerega je poznal, da je imel pevski zbor visoke izdatke, a da je v priznanje prejel tudi veliko prispevkov raznih organizacij in predvsem posameznikov, je občni zbor izglasoval razrešnico staremu odboru.

Sledili so pozdravi gostov. Prvi je spregovoril predstavnik Ustanove za širjenje slovenskega jezika in kulture med italijanskim prebivalstvom Del Sasso, ki je pouda-

ril predvsem kulturni in politični pomen Tržaškega partizanskega pevskega zbora pri zbliževanju med sosednjima narodoma v trenutku, ko slovenska narodnostna skupnost na teh tleh še ne uživa vseh svojih pravic. V imenu pokrajinskega združenja ANPI je spregovoril Vladimir Kenda, ki je med drugim dejal, da je partizanski zbor pomemben dejavnik pri razvoju antifasističnega boja v Italiji. Senator Paolo Sema je v imenu KPI zaželel zboru še veliko takšnih uspehov, kakršne je pozel doslej s svojim požrtvovalnim delom in z jasno zavestjo, da bomo le z vztrajnim bojem premagali temne sile v državi in si zagotovili pravičen razvoj, družbeni napredek ter bratstvo med narodi.

Predsednik SPZ Klavdij Palčič je med drugim poudaril, da je identifikacija naših ljudi z nastop: zbora najdražji rezultat dosedanjega enoletnega dela. Za njim je spregovoril predsednik SKGZ Boris Race. Dejal je, da ob nastopih zbora vpliva na človeka predvsem njegova množičnost in da je zbor predvsem odgovor na porajajočo se neofasistične sile. Slovenske organizacije ki trpajo moč iz tradicij NOB, je zaključil Race, se ob delovanju in uspehih zbora čutijo močnejše. Dolinski župan in deželni svetovalec Dušan Lovriha je poudaril, da je partizanski zbor odraz demokratičnosti naše skupnosti, obenem pa je predlagal, da bi občni zbor izrazil protest in solidarnost z beneškimi Slovenci, ki jim oblasti onemogočajo, da bi se učili svojega materinega jezika. Zadnji od gostov je spregovoril predstavnik Zveze borcev Slovenije Janko Rudolf, ki je dejal, da so rezultati dosedanjega dela partizanskega zbora presegli vsakršno pričakovanje in da so kot taki pomemben dejavnik pri uveljavljanju narodnostnih pravic Slovencev v Italiji ter pri zbliževanju dveh sosednjih narodov.

Občni zbor se je nadaljeval z razpravo, v katero je med drugim s konkretnimi predlogi posegel tajnik SPZ in odbornik zbora Miro Kralj. Predvsem se je zavzel za to, da bi moral zbor v bodoče posvečati več pozornosti kakovosti petja ter predlagal uvedbo revije pesmi boja in dela ter večje sodelovanje zbora z našimi umetniki. S predlogi ter krajsimi poročili o bodočih perspek-

tivah partizanskega zbora so nato posegli v razpravo še Jože Cesar, Vladimir Kenda, Oskar Kjuder ter Andrej Kranjc, nakar je predsednik volilne komisije Lucijan Malalan prebral imena izvoljenih. V glavni odbor so bili izvoljeni Niko Škarnperle, Rudi Zerjal, Lucijan Škarnperle, Lucijan Malalan, Skanko Vopivec, Vilko Batič, Ivan Grčič, Silvan Maver, Mirko Čok, Stanko Kralj, Maks Kalc, Josip Kastelan, Ivan Čač, Miran Batič, Milan Slapnik, Miro Presl, Lojze Počakaj, Marjan Kralj, Germano Švara, Marjan Spetič in Vladimir Kenda. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Stojan Spetič, Miloš Kodrič, Miro Kapelj, Vido Pegan in Basilio Korbati. V umetniško vodstvo pa je občni zbor izvolil Jožeta Cesarja, Julija Guštnarja, Albina Orla, Igorja Jankoviča ter Karla Grčiča.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

V počastitev spomina Antona Barčiča daruje družina Modrijan 3.000 lir.

Ob obletnici smrti mame Marije in očeta Petra Pregarar ter smrti moža Antona daruje Albina Barut 5.000 lir.

Družina Knez 5.000 lir, Rado Cerovac 10.000 lir, Marija Cerovac 10.000 lir, Pino Cerovac 10.000 lir, Berto Cerovac 10.000 lir.

V spomin Marice Tončič daruje družini Kodrič in šiškovci 10.000 lir.

Ob 7. obletnici smrti nepozabnega moža in očeta darujejo žena Marija Sancin, sin Vinko in hči Sida 2.500 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ KRIŽA

Albin Tence (Francija) 10.000 lir, Boris Tence (Križ - Nabrežina) 10.000 lir, Angela Sedmak (št. 194) 5.000 lir.

V spomin pok. brata Bertota daruje Cvetko Maganja (št. 398) 2.000 lir.

Odbor za postavitev spomenika v Križu ter Zveza borcev javlja-

ta, da je čisti dobiček silvestrovanja 352.250 lir, ki gre v korist spomenika. Obenem se odbor še posebno zahvaljuje odboru Ljudskega doma za nudeno pomoč.

Namesto cvetja na grob in v počastitev spomina Marice Tončič daruje za sklad Sergija Tončiča; Jasna in Mitja Vavpetič 10.000 lir, Zora Prelg - Husu 10.000 lir, Albert Urdih 5.000 lir, družina Bolet 5.000 lir (in za Dijaško matico 5.000 lir), Zora in Jože Škerk 20.000 lir, Milica in Laura Abram 5.000 lir, Omer in Vilma Sečič 5.000 lir, Nada Godina 2.000 lir, družini Trobec in Pappalardo 5.000 lir, F. B. 1.000 lir, Sabina in Srečko Šuman 5.000 lir, Sonja in Just Kola 5.000 lir, družina Cunja 5.000 lir, Zora in Ljubo Polojac 10.000 lir (in za Slovensko dobrodelno društvo 10.000 lir), Sonja Štubel Princič 4.000 lir, Marino Kralj z družino 5.000 lir (in za SZ Bor 5.000 lir), Angela Pahor in hčerki 5.000 lir, Zora Presl 5.000 lir, Elda in Gornir Demšar 5.000 lir, Drago Dolgan z družino 5.000 lir, Rozina Sancin 5.000 lir, družini Valencić in Godnik 5.000 lir, Pavla in Angel Kukanja 5.000 lir, Stanko Pertot in družina 10.000 lir, Tončka in Emil Čoka 5.000 lir.

V počastitev spomina Marice Tončič daruje družina Boris Možina 5.000 lir za Dijaško matico in 5.000 lir za Rod modrega vala.

V počastitev spomina Marice Tončič daruje Ignacij Marc 5.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

V počastitev spomina Marice Tončič daruje dr. Franc Škerj 5.000 lir za sklad dr. Andreja Budala.

Liliana in Savina Možina (gostilna) darujeta 10.000 lir za športno društvo Primorec. Štefan Kralj - Jerin daruje 5.000 lir za športno društvo Primorec.

Namesto cvetja na grob pok. gospe Marice Tončič daruje Silvan Grčič 5.000 lir za sklad Sergija Tončiča in 5.000 lir za SD «Gaja».

V isti namen daruje gostilna Grčič 2.500 lir za sklad Sergija Tončiča in 2.500 lir za SD «Gaja».

Namesto cvetja na grob dragi Marici Tončič daruje Draščkovi 10 tisoč lir za Tončičev sklad.

Ob 7. obletnici smrti nepozabnega moža in očeta daruje družina Sancin 2.500 lir za Dijaško matico

V počastitev spomina ob prvi obletnici smrti Zore Ivančič daruje Grozdana, Angela, Marija Kodrič in Dora 8.000 lir za Slovensko amatersko gledališče v Trstu.

Ob 2. obletnici nepozabne Celestine daruje sestra Delka 2.000 lir za Dijaško matico.

Za pevski zbor Valentin Vodnik darujejo: Sergij Smotlak 5.000 lir, družina Zerjal (Dolina 346) 2.000 lir, Mirko Kocjančič 5.000 lir, Edvin Štranj 10.000 lir.

Za Tržaški partizanski pevski zbor darujejo: Tržaška kreditna banka 20.000 lir, Svetko Čok (Podlonjer) 10.000 lir, Vinko Glavina 10.000 lir, Adrijan Uršič 1.500 lir, Silvio Colmbin 1.000 lir, Marija Batič 1.000 lir, bar Lorenzi - Sonja in Zvonko iz Lonjerja 50 litrov vina ob priliki občnega zbora TPPZ.

Ob 2. obletnici smrti mame Danice darujeta Vanda in Oskar 2.500 lir za Tržaški partizanski pevski zbor in 2.500 lir za PD Lonjer-Katnara.

Namesto cvetja na grob Marije Bandi daruje družina Maver (Bolonje 64) 2.000 lir za PD Prešeren.

V isti namen darujeta Stanislava Kozina in Slava Slavec 2.000 lir za Dijaško matico.

Ob 2. obletnici smrti drugega Nina Gregorčič darujeta žena in sin 5.000 lir za PD Ivan Cankar in 5.000 lir za Rod modrega vala.

V počastitev spomina Riharda Cuncje darujeta Marica Škabar in Alma Reschitz 4.000 lir za SD Bor.

ZANIMIV CIKLUS PREDAVANJ NŠK V TRSTU

«Umetnost na Slovenskem»

Prvo predavanje bo prihodnjo sredo o «Romaniki na Slovenskem» - Predaval bo dr. Marijan Zadnikar

Vnovič opozarjamo vse bralce, da bo letos do konca meseca marca NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA V TRSTU priredila ciklus predavanj o umetnosti na Slovenskem.

Prvo predavanje bo že prihodnjo sredo, 16. t.m. ob 18.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Ulici Petronio v Trstu.

Tudi ostala predavanja bodo ob sredah ob isti uri. Prvi bo predaval dr. MARIJAN ZADNIKAR, strokovnjak pri Republiškem zavodu SRS za spomeniško varstvo v Ljubljani, in sicer o «ROMANIKI NA SLOVENSKEM».

Nato bodo sledila še naslednja predavanja: Dr. EMILIJAN CEVC, predstojnik oddelka za zgodovino in umetnost pri SAZU bo predaval o «GOTIKI NA SLOVENSKEM». Predavanje bo v sredo, 30. januarja.

Dr. NACE ŠUMI, profesor na ljubljanski filozofski fakulteti pri oddelku za zgodovino umetnosti bo predaval o «BAROKU NA SLOVENSKEM», v sredo, 13. februarja.

Prof. ANICA CEVC bo predavala o «SLIKARSTVU 19. STOLETJA NA SLOVENSKEM» v sredo, 27. februarja.

Dr. BREDA MISIA, kustos v Moderni galeriji v Ljubljani bo predavala o «SLIKARSTVU OD IMPRESIONIZMA DO PRVE SVE-TOVNE VOJNE», v sredo, 6. marca.

Dr. MELITA STELE bo predavala o «SODOBNI UMETNOSTI NA SLOVENSKEM», v sredo, 20. marca, ko bo ciklus predavanj zaključen.

ZLATA POROKA NA KONTOVELU

Slavica Franc in Marija Grilanc

30. decembra 1923 sta se na Kontovelu poročila domaćina Marija Danev in Franc Grilanc. Od tistega dne si naša slavljena je dolgih petdeset let delila vse težkoče in dobrote v svojem skupnem življenju.

Na praznik svoje zlate poroke, ki je padel prav na nedeljo, sta povabila vse svoje prijatelje in sorodnike. Tistega dne je pri «Stršnih» v Doleni vasi bilo zelo veselo.

Franc Grilanc se je rodil 5. decembra 1893 na Kontovelu. Polnih 25 let je bil zaposlen kot delavec pri tržaški občini. V času fašističnega režima, pa se ni hotel vpisati v fašistično stranko, zato so ga iz službe odpustili, po krivici, brez sleherne pravice. Dolgo časa je potem delal tu in tam, kjer je naneslo, da se je lahko preživljal.

Vojaki rok je služil najprej v Pulju, nato še na meji med Avstrijo in Nemčijo. Med prvo svetovno vojno so ga poslali na soško fronto, po končani vojni pa se je vrnil domov.

Njegova soproga Marija je tudi rojena na Kontovelu, in sicer 24. maja 1890 v delavski družini. Več let je delala v tovarni rib v Barokovljah in v miramarskem parku. Tuji p.tem, ko je že bila poročena, je se naprej delala in tako pomagala možu, ki je bil brez stalnega zaslužka.

Kljub svojim osimim križem je Marija vedno dobre volje in pri dobrem zdravju. Sami nogo da nišo več tako trdne kot pred leti, pravi Slavica, saj sta brez otrok in živita skupaj z nečakinja Emilijo Danev, ki zanju skrbi kot za lastne starše.

Jubilanta sta zvesta čitatelja naše dnevnika. Zato se čestitkam sorodnikov in prijateljev od srca

pridružujemo tudi mi, želeč jima iskreno še mnogo skupnih, srečnih in zdravih let.

M. M.

Delovanje NŠK v Trstu

Letošnji občni zbor NŠK bo 24. t.m.

Dne 19. decembra 1973 in 10. januarja letos je upravni odbor Narodne in študijske knjižnice razpravljal na letošnji redni občni zbor. Sklenil je, da bo občni zbor 24. januarja t.l. ob 18. uri v čitalnici knjižnice v Ul. Geppa 9 v Trstu.

Med drugim je odbor imenoval za novega upravnika prof. Stanislava Kodriča, ker je dosednji upravnik prof. Samo Pahor kot upravnik odstopil ter zadržal samo funkcijo tajnika NŠK, s tem da bo skrbel za izdajo prve številke Letopisa NŠK, za razstavo slov. tiska med letošnjo majsko mednarodno konferenco o manjšinah, kakor tudi za jubilejno publikacijo, ki bo izšla ob 100-letnici «Edinosti».

Odbor je tudi kooptiral v članstvo NŠK tri nove člane iz vrst slovenskih izobražencev.

Odbor se je seznanil tudi s finančnim stanjem in poslovanjem NŠK ter s presenečenjem vzel na znanje vest, da NŠK za leto 1973 od države vlade ne bo prejela nobene podpore.

Odbor je končno razpravljal tudi o ciklusu predavanj «Umetnost na Slovenskem» ter določil datume za šest predavanj, o čemer poročamo v našem dnevniku na drugem listu.

Zahvala članom

gorske reševalne službe

Casopisi so poročali o nesreči, do katere je prišlo 27. decembra 1973 na poti, ki pelje od koč Brunner pa do Corsija v vzh. Julijskih Alpah in kjer bi tržaški gornik Giannarico De Mejo kmalu prišel ob življenje.

Zgoraj navedenemu primeru pa bi rad izrekel na tem mestu besedo zahvale in pohvale članom gorske reševalne skupine iz Predela pri Trbižu in finančne straže. Z neverjetno hitrostjo so organizirali reševalni poseg za prevoz ranjenca s Predela v Videm, se sami oddali na kraj nesreče ter ponesrečenca varno in z največjo naglico prenesli do helikopterja, ki ga je takoj nato prepeljal v bolnišnico. Od trenutka, ko se je nesreča pripetila, pa do njegovega prevoza v videmsko bolnišnico, je poteklo morda kaj več kot tri ure. Med drugim so bile nekatere poškodbe take narave, da bi zanesljivo prišel ob življenje.

Delal je vse do svojega oseminsedemdesetega leta. Zdjaj končno živi v zasluženem pokoju, skupaj z obema svojima otrokoma. Kljub ne lahkem življenju je Viktor ohranil svoj zdravni humor vse do svojega 90. leta in, kot sam pravi, ga namerava obdržati do svoje stoletnice.

Viktorju Godniču, od vsega začetka zvestemu čitatelju našega dnevnika, ob njegovem redkem življenjskem jubileju želimo še mnogo srečnih in zdravih let.

M. M.

Furlan J.

NABREŽINSKE KORENINE

VIKTOR GODNIČ DEVETDESETLETNIK

Viktor Godnič: «Ni je strehe v Nabrežini, ki je ne bi bil napravil ali popravil»

Ko smo se pred dnevi ustavili v osmici pri Radoviču v Nabrežini, smo opazili krepkega moža v pogovoru s skupino domačinov. Nekdo nas je nanj opozoril s pripombo, da ima mož že nad devetdeset let. Tega skoraj nismo verjeli, sami smo se hoteli prepričati, če to drži. Povprašali smo ga in odgovoril je, da je res.

Kljub svoji visoki starosti je, saj živi tu od svojega štirinajstega leta, ko je sem prišel na delo v kamnolome. Rodil se je na Stefanovo 1883 v Komun, v zavedni delavski družini. Po končani osnovni šoli je mali Viktor odšel kot vajenec na delo v nabrežinske kamnolome, kjer se je izučil za kamnoseka. Dolga leta je dan za dnem počel na delo iz oddaljenega Komun v Nabrežino. Ko je bil star 21 let se je oženil z domačinko Ljudmilo Pertot in se stalno naselil v vasi.

V prvi svetovni vojni je bil na italijanski fronti pri Doberdobi, kjer je hudo zbolel, da se je moral polnih 28 mesecev zdraviti v raz-

sveže pražena kava = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek,

ker da več škodljivih

okusne in dišeče kave

Cremcaffè praži kavo vsak dan

in jo sproti vsak dan dostavlja

Cremcaffè Vam daje vedno vse najboljšje

Cremcaffè PRIMO ROVIS

PAZARNJA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820.747 - Industrijska cone PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29.210

DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - Telefoni 793.735 - 750.575

Nadaljuje se tradicionalni

veliki sejem tekstila

Popusti od **30 do 40 %**

Velika izbira: BLAGA IZ VOLNE, SVILE, BOMBAŽA, PLETENE KONFEKCIJE, ŽENSKIH HLAČ IN SRAJC, TORBIC, PASOV in GUMBOV

OGLEJTE SI IZLOŽBE IN PRIMERJAJTE CENE!

Largo Barriera Vecchia 14

pri **PARADISO della SETA**

Odvetnik svetuje

Z današnjo številko začenjamo z novo rubriko, v kateri bo dr. Peter SANZIN, odvetnik v Gorici, seznanjal čitatelje našega dnevnika z vsakdanjo problematiko pravnega značaja, tako z lastnimi prispevki, kot z odgovori na vprašanja, ki mu jih bodo postavljali posamezniki. Zainteresirani lahko naslovijo primerna vprašanja na uredništvo v Trstu in v pisarno dr. SANZINA v Gorici, Ul. Duca d'Aosta št. 42.

Neurejena nepremičninska premoženja

Veliko ljudi ima, in je imelo, v naših krajih svoje nepremičninsko premoženje neurejeno kar zadeva pravice lastniških pravic v zemljiških knjigah. Tako je na primer videti, da so zemljišča in hiše vpisane na osebe, ki jih že davno ni več, kot je razvidno iz njihovih rojstnih podatkov, po katerih bi imelo 100-120 ali še več let. Zgodilo se je pač, da po smrti prvotnih lastnikov njihovi dediči niso poskrbeli za formalno ureditev zapuščine ter se zadovoljili morda le z ustnim dogovorom o razdelitvi premoženja. Tako stanje je s časom še zapleteno zaradi možnosti formaliziranja doseženih dogovorov, ker je v mnogih primerih prišlo do smrti (ali izginotja) prvih dedičev, tako da je danes v posesti premoženja že druga ali tretja generacija po vknjiženem lastniku. Včasih, in še kar pogosto, pride do primera, da poseduje danes nepremičnino oseba, ki nima nikakršne sorod-

stvene dedne zveze z vknjiženim lastnikom. To je posledica »domačih« kupoprodajnih dogovorov ali zamenjav, ko so, v glavnem starejše generacije, sklepale kupčije ali urejevale drugačne medsebojne oblikacijske odnose kar tako, »prijateljsko«, s stiskom rok ob prisotnosti prič, ali pa tudi s pri- vatnim pisanim aktom. Vknjižba v zemljiške knjige današ- njega posevnika in dejanskega last- nika je možna s sodnim postopkom, v katerem zainteresirani dokazuje svo- je navedbe, javno, nesporno in trajno posest ter pridobi prizna- nje lastništva kot posledica pripo- sestovanja. Možna je seveda poslu- žiti se tudi — ko gre za rodbinska premoženja — navadnega zapuščinskega postopka. Omejeni rešitvi pa sta velikokrat podvrženi precejšnjim stroškom, tako da je marsikdo prav iz ekonomskih razlogov pustil vse pri starem. Tako neurejenost je v objektivno škodo skupnosti in tako je izšel za- prekon z dne 14. 11. 1962 št. 1610, s katerim je bila dana možnost ure- ditve zemljiške posesti s poenostav- ljenim postopkom in v oprostitvi fi- skalnih bremen. Ta zakon, ki je bil v začetku omejen v svoji veljavnosti na dobo pet let, je bil podaljšan še za eno petletje in je zapadel v me- secu decembru leta 1972. V razdobju 1962-1972 se je veliko ljudi okoristilo z ugodnostmi omeje- nega zakona ter je uredilo svoja pre- moženja; ostalo pa je tudi veliko pri- merov, ko ni bilo zanimanja zainte- resiranih, verjetno zaradi nevednosti. Uradni list z dne 30. 11. 1973 št. 309, je objavil zakon, po katerem se veljavnosti vseh določb in ugodnosti prejšnjega zakona št. 1610 podaljšajo do 31. 12. 1974, to se pravi, da se lahko v tem letu nudi zopet možnost za vse, ki so zamudili priložnost v preteklosti, da z zmernimi stroški vpišejo zemljišča in hiše na svoje ime. Postopek traja približno eno leto ter se vrši pred okrajnim sodnikom (Pretura) z dokazanim publiciteti; po- sestnik mora dokazati s pričami ali drugače, da poseduje nepremičnino javno, nesporno in trajno nad 20 let, nakar sodnik izda odločbo, s katero prizna lastnino. Omeniti je, da je ves postopek prost takš ter pride do pre- pisa ob izključnih sodniških stroških.

danes v Ljubljani, danes v Ljubljani, danes v Ljubljani,

GLEDALIŠČA
Drama SNG
Danes, v nedeljo, 13. januarja — predstave ni.
V ponedeljek, 14. januarja ob 18.30: BRATKO KREFT: VELIKA PUN- TARIJA. Vloga Tahija igra Maks Furijan, Abnoma za Gostinski šolski center ter za Šolski center za bla- govni promet.
Opera in balet SNG
Danes, v nedeljo, 13. januarja — predstave ni.
Jutri, v ponedeljek, 14. januarja ob 15. uri:
P. I. CAJKOVSKI: LABODJE JE- ZERO — Zaključna predstava za po- stojsko gimnazijo, Ekonomsko sred- njo šolo iz Slovenj Gradca ter za šolo iz Spod. Hudičja.
Mestno gledališče Ljubljanske
Danes, nedelja, 13. januarja ob 10.30 Matineja - ZKPO: NA DNU JE DAN: Recital poezije Franceta Kosmaka.
Jutri, v ponedeljek, 14. januarja ob 19.30:
G. B. SHAW: POSLI GOSPEZ WAR- RENOVE: Abnoma ZSJ.
Šentjakobsko gledališče
Danes, nedelja, 13. januarja ob 16. uri:
WILLIAMS: STEKLENA MENA- ZERIJA (izven abonmaja).
Gledališče Pekarna
(Gledališče Pekarna je na Trža- ški 15, nasproti Tobačni tovarni).
Danes, v nedeljo, 13. januarja ob 21. uri:
PETER BOŽIČ: KAKO SREČEN DAN.
Ekspperimentalno gledališče
Jutri, v ponedeljek, 14. januarja, ob 20.30:
MILAN JESIH: GRENKI SADE- ŽI PRAVICE. — Premiera.
KONCERTI
Jutri, v ponedeljek, 14. januarja ob 20.15:
KONCERT SLOVENSKE FILHAR- MONIJE. Na sporedu Haydn, Vo- jaska simfonija; Božič, Slovenske pesmi; Glazunov, Koncert za vio- lino.
KINO
KINO UNION: Ameriška barvna ri- sanka MACKE IZ VISOKI DRUŽ- BE. Prod.: Walt Disney, 1970. Glasba: George Bunts. Rež.: Wolf- gang Reitherman. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predvidoma zadnjikrat!
KINO KOMUNA: Amer. barv. film METULJI SO SVOBODNI. Prod.: Columbia, 1972. Rež.: Milton Kat- selas. V glavnih vlogah: Goldie Hawn, Edward Albee, Ellen He- kart in drugi. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Ni primerno za otroke!
Ob 10. uri MATINEJA franc. barv. VV filma. DON JUAN JE BIL ŽENSKA (Brigitte Bardot, Maurice Ronet). Zadnjikrat!

KINO VIČ: Ob 15.30 in 18. uri amer. barv. VV film po W. Shakespearu ROMEO IN JULIJA. Prod.: Para- mount, 1968. Režiser: Franco Ze- firelli. Gl. vlogi: Olivia Hussey in Leonard Whiting. Hrvatski podna- slov! Zaradi dolžine filma zviša- ne cene. Ob 21. uri TEDEN (NO- VEGA) SOVJETSKEGA FILMA — PONOVI: barv. CS vojno-ak- cijski film SEDMI NABOJ (Sed- maja pulja). Prod.: Uzbekfilm, Tashtent, 1972. Scenarij: Fridrich Gorenstejn & Andrej Mihalkov - Končalovski. Rež.: Ali Hamraev. Glavne vloge: Sjumkenok Čokom- rov, Dilorom Kambarova, Hamza Umarov in drugi. Slovenski pre- vod: Miha Brun. Sinhrona inter- pretacija prevoda: Irena Struna. Enotna cena 10 din. Zaključem »Tedna sovjetskega filma«.
KINO SLOGA: Amer. barv. krim. SUPER FLY — VELIKI POLET. Prod.: Warner Bros, 1972. Rež.: Gordon Parks, jr. V gl. vlogah: Ron O'Neal, Sheila Frazier, Carl Lee in drugi. Tednik št. 1. Pre- stave ob 16., 18. in 20. uri.
KINO ŠIŠKA: Amer. barv. WS kav- bojka VALDEZ MAŠČEALE. Prod.: United Artists, 1970. Rež.: Edwin Sherin. V gl. vlogah: Burt Lancaster, Susan Clark, John Cy- pher in dr. Tednik št. 2. Pre- stave ob 16., 18. in 20. uri.
KINO SAVA: Jap. barv. pust. CS risanka OBUTI MACKEK. Rež.: Ki- mio Yabuki. Tednik št. 52. Hrvatski podnaslov! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Prodaja vstopnic eno uro pred za- četkom predstav.
KINO KRIZANJE: Amer. CS barv. film JOHN IN MARY. Rež.: Peter Yates. Igrajo: Mia Farrow, Du- stin Hoffman, Michael Tolan, Sun- ny Griffin. Predstavi ob 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred za- četkom.
KINO TRIGLAV: Amer. barv. vojna CS drama MURPHYJEVA VOJNA. Režija Peter Yates. Igrajo: Peter O'Toole, Philippe Noiret, Horst Jan- sen. Slovenski podnaslov! Ob 16. 18. in 20. uri, zadnjikrat! Prodaja vstopnic ob 15. uro dalje.
KINO VEČE: Dan. barv. VV kom. REKTOR V POSTELJI. Rež.: John Hillard. Igrajo: Ole Soltoft, Birte Tove, Annie Birgit Garde. Sloven- ski podnaslov! Ob 18. uri. Film ni za otroke!
KINO ZALOG: Srbski barv. VV film ZAJTRK S HUDICEM. Rež.: Mi- rosław Antić. Igrajo: Bata Živojin- ović, Mira Stupica, Dragomir Bo- janić. Ob 18. uri!
KINO SVOBODA Dolgi most: Amer. barv. CS film RDEČI GUSAR. Ob 18. uri.
KINO SAVLJE: Amer. barv. CS film KO OSEM ZVONOV ZVONI. Ob 18. uri.
DEŽURNI ZDRAVNIKI LJUBLJANA
Nočna zdravniška služba je za nu- je obiske na domu od 19. do 7. ure ob nedeljah in praznikih ves dan v naslednjih sedežih Zdravstvenega doma:
Bežigrad: Kržičeva cesta 10 — tel. 310-533.
Center: Miklošičeva cesta 24 — tel. 313-063.
Vič - Rudnik: Postojnska 24 — tel. 61-121.
Moste - Polje: Promajska 5 — tel. 316-155.
Šiška - šentvid: Derčeva ulica (za občinsko stavbo) — tel. 55-221.
Medvode: Medvode — tel. 71-215.

danes ob obali
KINO
KOPER: ob 10.00 ameriški barvni film »Bomba iz Cansas Cityja«; ob 16.00 in 18.15 ameriško - ita- lijski film »Cosa nostra« (s tem filmom bodo odprli beograjski filmski Fest) in ob 20.30 franco- ski film »Don Juan je bil žen- ska«.
IZOLA: ob 10.00 italijanski film »Jaz sem Sartana, tvoja smrt«, ob 15.00 in 17.30 ameriški film »Cromwell« in ob 20.30 ita- lijski film »Nezgrešljivi šango«.
ŠKOFIJE: ob 16.30 in ob 19.30 ita- lijski film »Kaliber 9«.
PIRAN: ob 10.00 francoski film »La Fontaineove basni«; ob 16., 18. in 20. italijanski film »Ko so ženske še imele rep«.
PORTOROŽ: ob 20.00 italijanski film »Ime mi je Aleluja«.
TRGOVINE
Glede trgovin še zmeraj velja lantski dogovor, da so ob nedeljah zaprte. Kljub vsemu si boste la- hko nabavili najnujnejše potrebš- čine v trgovini JESTVINE v Kopru (Ulica JLA, Nova Soča) in v De- likatesi v Izoli (ob avtobusni po- staji). Obe trgovini bosta poslovali v nedeljo dopoldne ob 8. do 11. ure.
LEKARNE
V nedeljo dopoldne so odprte tu- di vse glavne lekarne v obalnih mestih, za nujne primere pa je popoldanska dežurna služba.
BENCINSKE ČRPALKE
Urniki bencinskih črpalk na oba- li je v nedeljo nespremenjen. Vse glavne črpalke Istra Benz in Pe- trola so odprte ves dan z nočno dežurno službo.
ZABAVE
Glede večernih zabav je še zme- raj dokajšnja izbira. V vseh več- jih lokalih na obali igrajo zabavni ansambli, nočni barski program pa si lahko ogledate v barih hotela Triglav v Kopru, v Palacu, Cen- tralu in Metopulu v Portorožu. Pri treh papih v Piranu in v Simonovem zalivu. V Zadrženem domu v Šmarjahu pa bodo zvečer ob 20. organizirali plesno priredi- tev. Sodeloval bo kvintet Jerman.
Ljubitelji avtomobilizma in sploh vozniki motornih vozil si lahko v nedeljo ogledajo v Kopru vozilo zastava 101, s katerim sta vojno- glasbena reprezentanta Palikov in Carevič zmagala na tekmovalni »Tour d'Europe«. Vozilo si lahko ogledate v nedeljo med 7. in 14. na

Radio V Trst

NEDELJA, 13. JANUARJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL
11.00 Maša in V nedeljo ob 12. uri
12.15 Kmetijska oddaja
12.55 Slikanice
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNİK
14.00 Toliko govorimo o njih
15.00 IL CAVALIER TEMPESTA
Šesto in zadnje nadaljevanje TV nadaljevanke po istoimen- skem delu Andrea Paula Antoina
16.00 Program za otroke
Žrebiček, mali Rdeček
16.30 Program za mladino
DISNEYLAND: MAGIČNO POLETJE
Prvo nadaljevanje
17.30 DNEVNİK
17.45 Rezultati in poročila
o italijanskem nogometnem prvenstvu
18.00 Napoved programa za prihodnji teden
18.15 POZOR NA ONA DVA
TV film v režiji Basila Deardena, v glavnih vlogah igrajo: Tony Curtis, Roger Moore, Imogen Hassal, Alex Scott, Bruno Barnabe, Neal Arden itd.
Neki bogat Američan in neki angleški aristokrat se srečata v razkošnem hotelu na Sinji obali in se sprijateljata. Skupaj na- to doživita vrsto nevarnih prigod. Danny Wilde je bogat in življenja poln človek, ki se je pravzaprav razvil iz nič. Brett Sinclair pa je angleški lord, ki je že ob rojstvu bogat in mu je življenje dalo vse. V hotel na Sinjo obalo ju povabi sodnik Fulton, ki ga muči ugotovitev, da preveč zločinov gre »mimo sodišča«. Na svoj poseben način Fulton privede dva prijatelja do spora, da se pretepeta in s tem ju dobi v roke, da morata sodelovati z njim pri razčiščenju pravkar omenjenega pro- blema.
19.10 Italijansko nogometno prvenstvo
Registriran polčas nogometne tekme
Vremenska slika
20.00 DNEVNİK
20.30 L'EDERA
Televizijska priredba istoimenskega dela Grazie Deledde v režiji Giuseppe Fine. V glavnih vlogah igrajo Franco Angrisano, Andrea Lala, Ugo Pagliai, Augusto Mastrantonio, Valentino Macchi itd.
Predstavlja Grazio Deledde bi bilo odveč. Njeno delo L'edera, ki ga je za televizijo priredil Giuseppe Fina, opisuje dogaja- nja na arhaični in vase zaprti Sardiniji.
21.40 Športna nedelja
Kronike in komentarji glavnih športnih dogodkov
22.30 DNEVNİK
Vremenska slika
DRUGI KANAL
14.30 Neposreden prenos športnega dogodka
18.40 Italijansko nogometno prvenstvo
Strnjen polčas nogometne tekme
19.00 POSVEČENO MILVI
Oddajo pripravil Alberto Testa
19.50 Športni dnevnik
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNİK
21.00 Koncert v Neaplju
LUIGI VANVITELLI
I sogni della ragione
Program je pripravil Francesco Cadin
V okviru proslav, namenjenih Luigi Vanvitelliju, je Fran- cesco Cadin pripravil njegove »I sogni della ragione«
orkester; 19.40 Jazzovski kon- cert; 20.20 Ponovno na sporedu z M. Ranierjem.
II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila;
7.35 Pojeta Al Bano in Stone
Jury; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 10.00 Zabavna oddaja;
12.00 Športna prognoza; 12.15 Domače pesmi; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 Glasbeno-govorni spo- red; 14.30 Plošče; 15.00 Preiz- kušajo se diletanti; 15.35 Plošče; 16.30 Športna nedelja; 18.00 Or- kestri; 18.40 Natečaj novih pes- mi; 19.55 Operni svet; 21.00 O- peretna glasba;
III. PROGRAM
8.05 Antologija interpretov;
9.45 Sličice iz Francije; 10.00 Koncert; 11.00 Skladbe za orgle;
11.30 Odrska glasba; 12.20 O- peretna glasba; 13.00 Simf. kon- cert; 14.00 Melodrama; 14.30 Pianistični duo Gorini-Lorenzi;
15.30 Giorgio Labroca: »Pirati sull'isola«; 17.30 Plošče; 18.00 Li- terarna oddaja; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Preteklost in se- danost; 20.45 Poezija v sve- tu; hermetična poezija; 21.30 Klub poslušalcev.
SLOVENIJA
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.05 Frane Puntar: »A« igra za otro- ke; 8.52 Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši...; 10.05 Koncert; 14.05 A. Daudet: Tar- tarin iz Tarascone - humoreska; 14.25 Melodije; 15.05 Športno po- lpdne; 15.05 Nedeljske repor- taže; 17.25 Operne melodije; 17.25 Kleist: »Razbiti vrč« - igra za otroke; 19.00 Lahko noch, otro- ci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Zaplešite z nami; 23.05 J. Up- nastopa Londonski filharmonični

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL
20.30 Poljudna znanost
Monografije
12.55 Tedenska knjižna oddaja
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNİK
17.00 DNEVNİK
17.15 Program za najmlajše
GOSPOD TAU GRE V HRIBE
Češkoslovaški TV film
17.45 Program za mladino
SLIKE IZ SVETA
18.15 I CANNONI NI MEMORA
Film v režiji Petra Maxwella. V glavnih vlogah Joe James, Rowena Wallace, Ken James, Harold Hopkins in George Assang
18.45 Sindikalne in delovne aktualnosti
19.15 Risani film:
Gospod Rossi si išče ženo
Ital. kronike in Vremenska slika
20.00 DNEVNİK
20.45 CHARLIE CHAPLIN
TEMPI MODERNI
Film, ki ga je režiral Charlie Chaplin, v glavnih vlogah: sam režiser, nadalje Paulette Goddard, Henry Bergman, Hank Mann, Allan Garcia itd.
Tokrat je Charlot delavec, zaposlen v tovarni, ki je vsa en sam velikanski stroj, v katerem človek - delavec nima časa misliti, celo dihati ne, če hoče streči strojem v blaznem rit- mu, ki ga vsiljuje mehanizacija. Nekaj časa delavec sicer vzdrži, nato pa konča v norišnici. Ko Chaplin vendarle za- pušči norišnico, se po naključju znajde na čelu spreveda de- monstrantov in policija ga aretirajo, češ da je agitator, ki da je ščeval delavce k demonstraciji. Aretirajo ga in strpajo v zapor. In ko ga izpustijo in mu izročijo še sprečevalo, da je sodeloval pri zadušitvi nekega upora v jetnišnici, dojam, da bo zanj najbolje, če bo popolnoma svobodno živel iz dne- va v dan, kar bo od njega sicer zahtevalo veliko odpovedi, vendar bo prost in neodvisen...
22.15 Filmske premiere
22.30 DNEVNİK
Vremenska slika
DRUGI KANAL
18.45 Športni dnevnik
19.00 ZGODBE PATRA BROWNA
Šesto zaključno nadaljevanje
KRIVDA PRINCA SARADINA
V glavnih vlogah Renato Rascel in Arnoldo Foà
20.00 OB 20. URI
Oddajo pripravil Bruno Modugno
20.30 DNEVNİK
21.00 Posebne oddaje TV dnevnika
Amerika, ki raziskuje
BOLNISIČA
Raniero La Valle je pripravil daljšo oddajo o sedanji stvar- nosti v ZDA, in sicer glede njenih družbenih ustanov kot so bolnišnica, šola, vojska. Skušal bo prikazati stanje v teh u- stanovah in razloge, ki vzbujajo nemir med ameriškim ljud- stvom in ne samo med Američani, kajti »vzvor civilizacije«, kakor se kažejo ZDA, ni tako idealen kot se kaže na zunaj. V resnici je ta »vzvor civilizacije« prišel v krizo, ki je zajel vso deželo. Morda bo to tudi zdravilna kriza, morda pa je to nevaren pojav. Prvo nadaljevanje temelji na filmu, ki ga je Fred Wiseman napravil o življenju in dejavnosti newyorške bolnišnice »Metropolitan Hospitals«.
22.00 SIMFONIČNI KONCERT

TRST A
8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poro- čila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.30 Maša; 9.45 Debussyjev godalni kvart- et; 10.15 Tedenski program; 11.15 Radijski oder za otroke; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Ne- pozabne melodije; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj?; 13.30 Glasba po željah; 14.35 Revija solistov; 16.00 Glasba in sport; 17.00 Mira Cetin: »Baron Janez Vajkard Valvasor«; 18.15 Nedeljski kon- cert; 19.00 Mojstri jazz; 19.25 Kratek zgodovina ital. popev- ke; 20.00 Sport; 20.30 Sedem dni v svetu; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v sportu;
KOPER
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutrjana gla- sba; 8.45 Nesmrtni melodije; 10.15 Ansambel Dodd; 10.30 Do- godki in odmevi; 11.20 Ansam- bel »La Vera Romagna«; 12.35 Zunanepolitični pregled; 15.00 Zvoki in glasovi; 15.30 Plošče; 17.00 Sosednji kraji in ljudje; 17.35 Glasba po željah; 18.30 Primorski dnevnik; 18.45 Ansam- bel Klaus Wunderlich; 19.00 Re- volucija in glasba; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeru; 20.45 Parada orkestror; 21.15 Operet- na glasba; 22.35 Plesna glasba.
NACIONALNI PROGRAM
8.00, 13.00, 15.00, 21.00 Poročila;
7.00 Jutrjana glasba; 8.30 Kme- tijska oddaja; 9.00 Skladbe za godala; 10.55 Ponovno v Neap- lju; 11.35 Roditeljski krožek; 12.00 Popularne plošče; 13.20 Glasba in priridevite; 14.30 Fol- klorna glasba; 15.30 Nogomet od minute do minute; 16.30 Odrska glasba; 17.25 Glasbeni variete; 18.15 Nedeljski koncert; 19.00 Londonski filharmonični orkester; 19.40 Jazzovski kon- cert; 20.20 Ponovno na sporedu z M. Ranierjem.
II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila;
7.35 Pojeta Al Bano in Stone Jury; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 10.00 Zabavna oddaja;
12.00 Športna prognoza; 12.15 Domače pesmi; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 Glasbeno-govorni spo- red; 14.30 Plošče; 15.00 Preiz- kušajo se diletanti; 15.35 Plošče; 16.30 Športna nedelja; 18.00 Or- kestri; 18.40 Natečaj novih pes- mi; 19.55 Operni svet; 21.00 O- peretna glasba;
III. PROGRAM
8.05 Antologija interpretov;
9.45 Sličice iz Francije; 10.00 Koncert; 11.00 Skladbe za orgle;
11.30 Odrska glasba; 12.20 O- peretna glasba; 13.00 Simf. kon- cert; 14.00 Melodrama; 14.30 Pianistični duo Gorini-Lorenzi;
15.30 Giorgio Labroca: »Pirati sull'isola«; 17.30 Plošče; 18.00 Li- terarna oddaja; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Preteklost in se- danost; 20.45 Poezija v sve- tu; hermetična poezija; 21.30 Klub poslušalcev.
SLOVENIJA
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.05 Frane Puntar: »A« igra za otro- ke; 8.52 Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši...; 10.05 Koncert; 14.05 A. Daudet: Tar- tarin iz Tarascone - humoreska; 14.25 Melodije; 15.05 Športno po- lpdne; 15.05 Nedeljske repor- taže; 17.25 Operne melodije; 17.25 Kleist: »Razbiti vrč« - igra za otroke; 19.00 Lahko noch, otro- ci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Zaplešite z nami; 23.05 J. Up- nastopa Londonski filharmonični

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 13. DO 19. JANUARJA 1974

NEDELJA, 13. januarja
9.00 Poročila; 9.05 Tolstoj: »Voj- na in mir«; 9.50 Oddaja za kme- tovalce; 10.05 Otroška matineja: Zaklad ob reki, Enciklopedija ži- valj, Pravniki; 12.25 Svetovno prvenstvo v smuku za ženske - prenos iz Grindelvalda; 16.25 Fol- klora: ansambel »Lado«; 17.05 Pevski zbori iz Postojne; 17.35 Za konec tedna; 17.55 Gledate TV — Poslušate radio; 18.05 Po- ročila; 18.10 »Ljubezen z neznan- cem« — celovečerni film; 19.45 Barvna risanka; 20.00 Dnevnik; 20.30 B. Palotai: »Vila za ljubi- co« — TV igra; 21.50 Športni pre- gled; 22.20 TV dnevnik.
KOPRSKA BARVNA TV
12.25 Svetovno prvenstvo v smu- ku, prenos iz Grindelvalda; 19.45 Serijski risani film; 20.15 Informa- tivna oddaja; 21. kan. 20.30 Ce- lovečerni film Maserke.
PONEDELJEK, 14. januarja
9.00 TV slika; 16.20 Salom za ženske, posnetek iz Grindelvalda; 17.50 »Gregčeva zadnja naloga« — lutke; 18.10 Obzornik; 18.25 Enci- klopedija živali, film; 19.00 Mladi za mlade; 19.30 Kaj hočemo ob- ustavnih in kongresnih razpravah;
19.45 Barvna risanka; 20.00 Dnev- nik; 20.30 H. Isen: »Strahovi«; TV drama; 22.00 Dnevnik; 22.15 Kul- turne diagonalne.
KOPRSKA BARVNA TV
15.00 Veleslalom, prenos iz Grindelvalda; 20.00 Risanka; 20.15 Dnevnik; 20.30 Zabavna oddaja: Lice ob licu; 21.20 Leto 1973; 22.10 Junaki džungle, serijski film.
TORJEK, 15. januarja
9.00 TV slika; 17.50 M. Znidar- šič: Očetove barve; 18.05 Risan- ka; 18.10 Obzornik; 18.25 Glasbena mladina Slovenije, elektronska glasba; 18.55 Kri — zdravilo; 19.20 Na vrsti je nemi film; 19.45 Barvna risanka; 20.00 Dnevnik; 20.30 Odprti ekran; 21.20 H. Falla- da: »Sam med volkov«, deveto nadaljevanje; 22.05 Dnevnik.
KOPRSKA BARVNA TV
20.00 Risanka; 20.15 Dnevnik; 20.30 »Sončnice«, celovečerni ita- lijski film; 22.25 Reke, mesta vasi: O Kitajski.
SREDA, 16. januarja
9.00 TV slika; 17.40 »Zaklad ob reki«, film; 18.10 Obzornik; 18.45 Jugoslovanska armada v ustavi; 19.20 Zabavna glasbena oddaja; 19.40 Delavska TV tribuna; 19.50 Barvna risanka; 20.00 Dnevnik;

horoskop horoskop horoskop horoskop
Veljaven od 13. do 19. januarja 1974
OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Zaupali vam bodo veliko nalogo. Bodite pripravljeni na večje žrtve. Utrli si boste pot k napredku. Ljub- ljena oseba vas bo razočarala. Zdravje odlično.
BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Dalje po poti, ki ste jo že preizkusili. Rezultati ne bodo ve- liki, so pa gotovi. Več zaupanja vase in v ljudi, med katerimi živite. Po- trebni ste počitka.
DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Smotnejši bodite pri izbiranju prijateljev in zvez. Tudi pri delu več na- črtnosti. V družini bo prišlo do manjše napetosti, nato tudi do pomirjenja. Prehlad.
RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Nudijo se vam lepe možnosti, toda niste in ne boste na vse pri- pravljeni. Zavijati bi bilo treba rokave. Z ljubljeno osebo se boste temelji- to pomenili. Glavobol.
LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Vse, česar se boste lotili, vam bo dobro teklo in vendar ne bo- ste z rezultati zado- voljni. Pismo, vest, morda darilo, ki vas bo močno razveselilo. Prebavne motnje.
DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Uredili boste nekatere stvari, ki so vas dolgo težile. Zna- ši se boste v položa- ju, ki bi vam ga dru- gi zavidali. Nekoliko ljubosumja in napetosti. Nervoza.
TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V začetku maj- hen neuspeh, nato se bodo razmere dobro vpejale vam in vaše- mu okoliju v prid. In precej glavnem, ki bo vplivala na vse. V glavnem dobro počutje.
ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ne bo- dite preveč odkriti gle- de svojih načrtov in vsako pobudo držite zase. Izkoristite razpo- loženje neke osebe, ki vam je zelo naklonjena. Stopite k zdrav- niku.
STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) S spret- nostjo in brihtnostjo se boste izmazali iz težav, v katere so vas pa- hnila zaradi vaše la- komiselnosti. Srečanje s simpa- tično osebo. Zdravje v splošnem dobro, vendar ne protiravajte.
KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Zaradi nekega nespornuma se boste znašli v težavah, ki pa ne bodo hude. Otrsite se trenutnega nerazpoloženja, ki negativno vpli- va tudi na vašo čustva. Zdrav- je o.k.
VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vsa va- ša sklep dober, če bo- ste dovolj razsodni. Naj vas trenutno nav- dušenje ne zavede. Tudi v ljubezni ne glejte le na zunanji videz, pač pa tudi na vsebino. Revmatizem.
RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V začetku boste težko vozili, nato bo kar vse dobro teklo. Kljub temu ne boste zadovoljni. Tolaze išči- te najprej med svojci. Ljubljana oseba vas ima rada. Lhtavost.

NEKOČ IN DANES PO NAŠIH VASEH

Moderni časi so spremenili življenje tudi na Vrhu na robu goriškega Krasa

Še pred petnajstimi leti je bil Vrh popolnoma osamljena vasica na skrajnem robu goriškega Krasa. Vaščani niso imeli elektrike, telefona, ceste so bile makadamske in slabe, šolsko poslopje je bilo zastarelo, cerkev brez zvornika, precej hiš je bilo zelo starih in najboljše so bile tiste, ki so jih popravili po razdejanju v prvi svetovni vojni. Če so ljudje hoteli v širni svet, na županstvo v Sovodnje, na delo v goriske ali tržiske tovarne, na obisk k sorodnikom, so morali pešati dolge kilometre do Devetakov, kjer so lahko dobili avtobus, ali do Rubij, kjer so stopali na vlak. Spominjamo se tudi pripovedovanja učitelja, ki so iz Gorice vsak dan morale v šolo na Vrh. Iz Gorice do Devetakov so se vozile z avtobusom, odhod naprej z motorčkom, dobro zavite, tudi v najhujši zimi, ko burja na našem Krasu ne prizanaša.

Pred vojno je bil Vrh v sestavi občine Opatje selo, sedež občine je bil precej odmaknjen, vendar za takratne pisme to ni bil problem. Po razmejitvi leta 1947 pa so zaselke Dola, ki so prav tako spadali pod občino Opatje selo, priključili občini Doberdob, Vrh pa občini Sovodnje. Toda doberdobska občina je segala in še sega prav do skrajnega južnega roba vasi Vrh in pred nekaj leti, ko je sovodenjska občinska uprava na lastne stroške asfaltirala del ceste proti Devetakov, ki je v celoti na doberdobskem občinskem ozemlju, sta se obe občini sporazumeli, da preide ta del zemljišča pod upravo sovodenjske občine, kar je tudi naravno. Sklep pa še ni bil odoben in počiva v zaprašenem predalu kakšnega ministrskega birokrata.

Tudi ljudje so se z Vrha v precejšnji meri selili v dolino. To je bilo tudi razumljivo, saj je clovek, ki je dobil delo v Trzinu ali v Gorici, le s težavo in trudom prihajal zvečer spet domov. Zaradi tega ni nič čudnega če

Dominik Juren s sinčkom Vojkom

najdemo Vrhovce s svojimi, včasih tudi številnimi družinami, na Laškem. Nekateri med njimi so tudi aktivni člani pevskega zbora «Srečko Kosovel» v Ronkah in tudi zvesti bralci Primorskega dnevnika. Izkoristijo pa vsako priložnost, da pridejo na večerini ali nedeljski obisk na Vrh. Danes ko imajo skoraj vsi avtomobil in ko so ceste lepo asfaltirane, obiščejo svoje sorodnike in prijatelje in se ustavijo za nekaj trenutkov tudi v domačih gostilnah. Tudi mlada dekleta so v velikem številu odhajala z Vrha, omočila so se tako s Slovenci kot s Furlani in verjetno ni vasi na sosednjem furlanskem in obzajaskem področju, kjer ne bi našli omožene žene, ki je po rodu iz slovenske družine na Vrh.

Nekako pred desetletjem in pol je na Vrh v zasvetila električna žarnica. Sovodenjska občinska uprava je v teh letih napravila za Vrh precej, sorazmerno več kot za druge vasi v tako kratkem

obdobju in to je tudi razumljivo, saj niso imeli na Vrh ničesar. Najprej je zasvetila elektrika, domačini so opustili petrolejske leščerbe, v marsikatero hišo, kjer je kak družinski član imel boljše zaslužek, je prišel najprej hladilnik, počasi so pričeli prihajati televizorji, danes pa je v vsaki hiši polno raznih električnih gospodinskih pripomočkov. Tako kot povsod drugje.

Prvi asfalt

Pred šestimi leti so Vrhovci dobili v svoji vasi asfaltne ceste. Najprej je občina asfaltirala, sicer ozko, vendarle najkrajšo pot do občinskega sedeža med Vrhom in Gabrijami. Spodnji del ceste bo treba sicer še razširiti in pokrajinska uprava ima v ta namen že nakazani denar. Sicer pa se po tej poti odvija precejšen promet. Tod vozijo vsak dan v otroški vrtec v Sovodnje s taksijem malčke z Vrha, tod vozi majhen šolski avtobus vrhovske dijakke v goriske srednje šole. Vrhovci so občinski upravi za ta prevoz, ki nima primerjave drugod, seveda hvaležni, želeli pa bi boljše prevozno službo, kajti število dijakov se je v tem šolskem letu precej povečalo, še bolj pa se bo v prihodnjem letu. Na Vrh so imeli namreč pred dvema letoma trideset otrok v osnovni šoli, letos jih je okrog dvajset in podatki nam povedo, da bo to število ostalo na tej ravni, morda se bo tudi nekoliko zmanjšalo v prihodnjih letih. To pa pomeni, da se je povečalo število otrok, ki obiskujejo slovenske srednje šole v Gorici. Ker ne vozi skozi Vrh noben avtobus, je to vprašanje še bolj pereče.

Omenili smo prvo cestno povezavo. Kasneje so bile asfaltirane še druge ceste. Tako cesta proti Petovljani, ona proti Martincini (obe je asfaltirala pokrajinska uprava), nato še cesta proti Devetakov (to je, kot smo že prej omenili, asfaltirala na področju doberdobske občine sovodenjska občina s svojim denarjem). Posledica te dobre cestne povezave je bila, da so Vrhovci pričeli ostajati doma, marsikdo si je najprej popravil staro domače poslopje, v zadnjem času pa doživljajo na Vrh pravi pravcati stanovanjski «boom». Pred nekaj leti so zgradili šest novih hiš, sedaj pa je v gradnji ali v popolnem popravilu kar osem hiš. To je pri približno šestdesetih hišnih številkih, kolikor jih premore Vrh, kar precej. Prof. Leopold Devetak, predsednik domačega prosvetnega društva «Danica», nam je tudi povedal, da imajo Vrhovci sedaj v načrtu gradnjo majhnega prosvetnega doma, kjer naj bi imeli prostor za manjše prireditve, predavanja, družabne večere, knjižnico. Nekateri lokacije so si že ogledali. Vedo, da bodo tudi težave z gradnjo zaradi regulacijskega načrta, vendar upajo, da se bo njih želja uresničila.

Telefon

Elektriki in cestam je sledil telefon. Tega so dobili pred nekaj leti, sedaj je telefon nameščen v gostilni pri Čotovih, kjer je tudi javna telefonska govorilnica. Vendar pa to ni dovolj. Na dan ko imajo pri Čotovih zaprto, to je ob torkih, Vrhovci ne morejo telefonirati. Tudi ponoci, če se kaj zgodi, ni lepo buditi gostilničarjeve družine. Zaradi tega so Vrhovci izrazili željo, da bi tudi na Vrh družba SIP namestila na prostem telefonsko kabinico, kot so jih prav v prejšnjem letu postavili precej po vsej Goriški.

Spomladi, konec aprila, bodo na Vrh v svečano odkrili spomenik NOB padlim domačinom, ki so ga Vrhovci prostovoljno zgradili ob glavni vaški poti. Spomenik je precej velik in načrt zanj je napravil arhitekt Jože Čej iz Gorice. Med domačini, tudi med tistimi, ki bivajo na Laškem in v Gorici, so nabrali precej de-

narja, upajo pa da bo denar prišel še iz kakega drugega vira. V zadnjih letih pa imajo na Vrh še precej drugih novih stvari. Šolsko poslopje je občinska uprava temeljito popravila, tako da bo sedaj lahko kljubovalo burji in drugim vremenskim nepravilnostem še nekaj let. V njej sta dve večji in ena manjša učilnica, letos poleti so bile v njej tudi nekatere razstave. Na šoli poučujeta domači učitelj Rudi Devetak in Virgil Čotič, ki je doma s Peči. Sedaj imajo tu dvorazrednico, pred nekaj leti, ko je bilo na Vrh več osnovnošolskih otrok, pa so imeli tri učne moči.

Pozabili smo povedati, da je občina asfaltirala ne le doliče v vas marveč tudi ceste po vasi,

padih vendarle iztrgali cesarskim vajakom iz rok trdnjavo, ki je bila postavljena nekje tam gori, na obronkih goriškega Krasa.

Članek smo začeli z ugotovitvijo, da je bil Vrh še pred petnajstimi leti precej zapuščen in težko dosegljiva vas. Tako je tudi sedaj, vendar samo ob nedeljah, ko ni dovoljena vožnja z avtomobilom in ko so se na mah spet pokazale tiste razdalje med Vrhom in ostalim svetom, kot so bile takrat, ko so bile ceste slabe, ko ni bilo avtomobilov, ko so ljudje hodili le peš, z živinsko vprego, s kolesi. Ker ni, kot smo že omenili, avtobusnih zvez, so Vrhovci ob nedeljah tako oddaljeni od železniške postaje v Rubijah ali od avtobusnega postaja-

Dominik Čotič pred jamarsko kočjo s svojim volom, edinim na Vrh

tako da so danes skoro vse vaše hiše dosegljive po lepem asfaltu. Pred letom in pol so na Vrh zgradili, tudi tokrat s prostovoljnimi prispevki, cerkveni zvonik in takrat so domačini lahko pozdravili v svoji vasi tudi goriškega nadškofa mons. Čočolca.

Poleti pa je Vrh postal središče za poletne prireditve. Od skromnih začasnih piknikov prosvetnega društva «Danica» smo prišli do lanske veličastne proslave kmečkih puntov, za katero je prišlo na Vrh več tisoč naših

lišča pri Devetakah v Dolu, kot v nekdanjih časih.

Smo sredi zime in zaradi tega je tudi razumljivo, da so bili v glavni ljudje doma, ko smo bili v nedeljo na Vrh. Čeprav je bilo v dopoldanskih urah lepo sončno vreme in ni bilo mraza. Marsikdo je sicer izkoristil to nedeljsko prepoved vožnje z avtomobili za daljši počitek in za ureditev domačih zadev, katerim ni nikoli ne konca ne kraja.

Okrog desete ure smo šli na kozareček vina v gostilno pri Čotovih. Za pultom smo dobili gostilničarja Renata, ki je govoril z maloštevilnimi gosti, ki so bili takrat v gostilni. Povedal nam je, da so imeli ob decembrskih nedeljah, odkar velja prepoved vožnje z avtomobili, le domače goste, zlasti popoldne, iz drugih krajev pa prihajajo, če vreme to dopušča, ljudje s kolesi. Tudi gostilno so lani precej prenovili, uredili so večjo dvorano, ki lahko sprejme tudi sto gostov. Tudi so imeli pred prepovedjo vožnje z avtomobili vsako nedeljo in praznik precej, saj so ljudje po lepem času prihajali na izlet v to lepo in odmaknjeno vso. Sedaj pa je delo kar na lepem padlo za več kot polovico, kajti del med tednom ne more nadomestiti prejšnjega običajnega ob nedeljah. Gospodinja Mihaela pa nam je povedala, da se mora pripravljati (na obisk) smo bili v nedeljo 30. decembra) za naslednji večer, to je za silvestrovanje, kajti naročil so imeli polno, tako da so napolnili vse tri gostilniške prostore.

V gostilni so bili takrat, pri mizah in srkali dobro črno vino, domačini Anton Devetak, Albin Berlot, Ludvik Devetak, Oskar Devetak in Ivan Vižintin, ki je prišel ta dan s kolesom iz Sovodenj na obisk na Vrh. Pogovarjali so se o vremenu, o delu, o starih časih, predvsem pa o bencinski in gospodarski krizi. To je seveda vprašanje, ki najbolj združuje naše ljudi, kajti podražitev bencina in vse kar temu sledi bodo hudo prizadele župe ljudi, ki so vezani na mesečno plačo ali na pokojnino. In naši ljudje niso nikdar razkošno živeli, niso okusili blagostanja potrošniške družbe, sedaj pa bodo gospodarske težave prav njih udarile.

Vojaške služnosti

Govorili smo o cestah, gradnjah, šoli in drugem, ne smemo pa pozabiti tudi na negativno stran medalje. Vrh bremenijo, kot skoraj vse ostale kraje na Goriškem, vojaške služnosti. Te pa so na Vrh zelo težke in zaradi tega so jih pred časom skušali omiliti, saj so služnosti onemogočale vsakršno gradnjo. Občini je to uspelo: na eni strani so bile služnosti zmanjšane, na drugi pa se je tudi birokratski postopek za določanje dovoljenj olajšal. So pa najlepši kraji na Vrh, odkoder je prelep razgled na goriško kotlino, kjer ni mogoče graditi.

Lega Vrha je zares lepa in po starih vojaških pojmovanjih je bila tudi strateško važna. Nič čudnega torej če so beležili Italijani v prvi svetovni vojni velik uspeh, ko jim je uspelo iztrgati Avstrijcem iz rok dele kraškega ozemlja pri Vrh in da so nato tu postavili svoje težke topove, ki so streljali na Gorico. Enaka pojmovanja so imeli Benečani v znani gradnjaški vojni leta 1615, ko so po številnih neuspelih na-

pravili na voz Dominika Čotiča, ki je prišel na to prostovoljno delo z volom Morotom, ki je danes, v dobi splošne motorizacije, edini vol na Vrh. Tram so nato odpeljali na osamljeni kraj, kjer gradijo jamarsko kočjo, ki bo, kot so nam jamarji povedali, kmalu pokrita. Koča je zgrajena v tipičnem kraškem slogu, vsa v belem kraškem kamnu. V njej bodo imeli jamarji svoj dom.

Na delu so bili zbrani predsednik jamarske skupine Slavko Rebec, ki je prišel za to priložnost iz Gorice s kolesom, navdušeni jamar Stanko Kosič, ki je prišel prav tako s kolesom iz Doberdoba, Gidjo Vescovi, prav tako iz Doberdoba, Bogdan Butkovič je bil najbolj srečen. Iz Sovodenj je prišel na Vrh s kolesom, in se za to ni prav nič utrudil. Peš iz Dola je prišel Jordan Vižintin, Aldo Krošelj, prav tako iz Dola pa s kolesom. Bili pa so tu seveda tudi domačini in naj mi ne zamrjijo, če jih omenjam zadnje: Dominik Grilj, Karlo Devetak, Dominik Juren, Leopold Devetak, Angel Frandolič, Morda sem koga pozabil, vaška otročad pa je z zanimanjem gledala kaj počenajo «ta starci».

V koči je mlade nedeljske delavce čakal «zaslužek». Vilma Butkovič in Stanko Tomšič, oba jamarja iz Sovodenj ki sta prišla na Vrh s kolesom sta pekla domače klobase in domače piščance, da bi se potem jamarji nekoliko okrepčali, predno bi ponovno pričeli z delom. Slavko Rebec je razne faze dela tudi filmal, tako da bodo imeli jamarji za poznejše dni tudi kak spomin.

V vasi smo našli tudi gradbenika Dominika Jurena. V naročju je imel triletnega sinčka Vojka. Ko sem ga vprašal kako se mu zde nedelje brez avtomobilov, mi je dejal, da bo počival doma. Ko kosilo bo šel s prijatelji v obe domači gostilni, najprej k Štefčevim, nato pa k Čotovim. Običajno je ob nedeljah hodil na lov, sedaj pa ostaja doma. Juren je strasten lovec, kot številni naši Kraševci in je član lovške družine v Doberdoba.

Tu pa tam smo se ustavili še s kakim domačinom, izmenjali kako besedo o stvareh, ki zanimajo nas vse in ki tajejo našega človeka (Vlado Devetak je že sedemdeset let zaposlen v tržiški tovarni Detroit in je zaskrbljen za bodočnost tovarne in za svoje delovno mesto), potem pa smo z avtomobili prišli na Vrh in se spet napolnili v dolino. Na Vrh ni bilo slišati ropota avtomobilov, zdlo se je, da živimo v idiličnem svetu, ki je za vedno minil.

Marko Waltrisch

O ŠOLSKIH GRADNJAH V DEVINSKO-NABREŽINSKI OBČINI

Čimprej je treba zgraditi novo osnovno šolo v Slivnem

Prostori slivenske šole so neprimerni za pouk - Vprašanje devinske šole
Srednja šola v begunskem naselju pri Sesi Janu bo kmalu pod streho

Šolske gradnje so eno najbolj perečih vprašanj, s katerimi se morajo spoprijemati krajevne uprave. To velja tudi za devinsko-nabrežinsko občino. Tam sta pomajnkliivi predvsem osnovni šoli v Devinu in Slivnem, manjka pa tudi nižja srednja šola v begunskem naselju pri Sesi Janu.

O devinski šoli ni kaj dosti povedati. Poslopje je dotrajano, ni pa možnosti, da bi se v kratkem kaj spremenilo. Vsekakor se bo treba s tem vprašanjem zopet spoprijeti in to čimprej, saj nekateri trdijo, da je staro poslopje celo nevarno in bi se lahko tudi zrušilo kak pad.

Mnogo smo že govorili o osnovni šoli v Slivnem. Postopek za gradnjo nove šole je v teku že dalj časa. Občinska uprava je kumila zemljišče, šolo pa bo gradila država ustanova za šolske gradnje ISES, ki je za to pristojna. Doslej je ta ustanova razpisala že dve dražbi, vendar se, kot kaže, ni prijavilo nobeno podjetje. Temu

Pred hišo Kunčinovih so jamarji prenašali skoro devet metrov dolgo «južno»

POSLEDICE EMIGRACIJE IN GOSPODARSKEGA PROPADANJA

Po vaseh Beneške Slovenije se šolske klopi praznijo...

Italijanski učitelji so tuji med našimi ljudmi - Kdaj bo videmska kurija spremenila svoje stališče do nameščanja duhovnikov v Beneški Sloveniji?

V italijanskih tiskih v naši deželi se vse bolj množijo tožbe o propadanju šol v Beneški Sloveniji, o praznjenju klopi v njih in njih zapiranju. V občini Sovodnje so v letošnjem šolskem letu 1973-74 zaprli osnovno šolo za Zgornja in Spodnja Brdca, za edino preostala učena pa so uredili nekaj razredov. Ker je bilo zaradi tega učiteljev preveč, so jih odpisali v kraje, kjer je učencev nekaj več. Podobno kot v sovodenjski občini je tudi po drugih občinah: o'roske vrvice, ki jih je lani obiskovalo še nekaj otrok, zapirajo, ukinjajo vsamez ne razrede ali pa zapirajo celo cele šole. Ljudje tako še bolj neposredno spremljajo propadanje Beneške Slovenije. V njihove vasi prodirata zapuščenost in samota.

Sicer pa je vprašanje šolstva v Beneški Sloveniji pereče tudi iz drugih razlogov in prav jo, da jih omenimo še posebej zrlaj, ko se bje bitka za preklic prepovedi o posloškem poučevanju slovensčine v občini Brdo, ki jo je izdala videmska prefektura.

Znano je, da so šole po vaseh Beneške Slovenije navadno potujčevalnice slovenskih otrok, kot so bile v preteklosti. Otroci slovensčine v njih ne slišijo in učitelji ne živijo z otroki, saj živijo v

glavnem v Čedadu, Vidmu in drugih bližnjih krajih ter se vozijo v vasi z avtomobili. Ljudje teh prosvetnih «pendolarjev» dejansko niti ne poznajo. Ker so učitelji v Benečiji v 80 odstotkih ženske in še te celo iz južnih krajev Italije, njih odsotnosti v življenju vasi niso niti občutili. Vse drugače bi seveda bilo, če bi po šolah beneških vasi poučevali domači učitelji, ljudje, ki poznajo ne le domači slovenski jezik, nač pa tudi zgodovino, običaje, navade in probleme naših beneških ljudi in krajev in bi z njim čutili. In kako drugače bi šele bilo, če bi lahko sploh poučevali v domačem narečnem slovenskem jeziku, ki ga otroci že doma razumejo mnogo bolj kot pa italijansko.

Tako pa šola niti ni privlačna za otroke in jim niti ne more nuditi tistega znanja, ki bi ga potrebovali za življenje.

Pa tudi okoli vaških cerkva postaja samotno. V mnogih župnijah, ki so nastale iz vikariatov in kuracij po letu 1956 v Beneški Sloveniji, ni več župnikov. Komaj vsaka tretja župnija ima župnika, ki mora ob nedeljah in cerkvenih praznikih zadovoljevati vsaj tri župnije in nuditi vernim beneškim ljudem mašo.

Rezija je do letošnjega leta še glavna, saj je imela tri župnike za tri župnije. Letos pa je bil župnik iz Solbice premeščen in vodi solbiško faro osamjen slovenski župnik. Beneško Slovenijo je zapustil pred nedavnimi še edini slovenski kaplan iz Ljes in odšel na službovanje, baje začasno, globoko v Furlanijo, kjer je nekega slovenskih kaplanov. Po nepreverjenih podatkih je sedaj kakih 15-16 italijanskih duhovnikov v Benečiji in od 14 do 15 slovenskih v Furlaniji s tem, da imajo v Beneški Sloveniji italijanski župniki pretežno bogatejše fare v glavni Nadiški dolini, slovenski župniki pa ravneje v hribih. Italijanski duhovniki so si tudi porazdelili prazne fare ter mašujejo ob nedeljah in več farah in seveda poberejo tudi dohodke iz več far. Videmska kurija bi sicer lahko poslala italijanske duhovnike v Furlanijo in slovenske v Benečijo in bi bila zasedena v Benečiji vsaj vsa sedanja mesta s slovenskimi duhovniki. Toda ni še znakov, da bi to nameravali storiti, pa tudi nekateri italijanski duhovniki sami ne gredo iz Benečije, kjer poučujejo slovenske otroke v verouku v italijanskih in izvajajo tino obstrukcijo proti izvajanju koncilskih določil glede uporabe slovenskega jezika vernikov v cerkvah.

Statistike malega semenišča v Castelleru in velikega v Vidmu kažejo, da bo okrog cerkva v Beneški Sloveniji kmalu še večja samota.

KRIŽ

Telefonska govorilnica

Uslužbenci telefonskega podjetja SIP so v petek priključili novo telefonsko govorilnico v Križu okoli omrežju. Telefon bo začel tako verjetno delovati že v prihodnjih dneh.

Javna telefonska govorilnica je bila v Križu nujno potrebna. Kabina stoji v bližini avtobusne postaje, zaradi te lokacije pa smo slišali že marsikatero negodovanje. Telefon je namreč precej oddaljen od središča vasi.

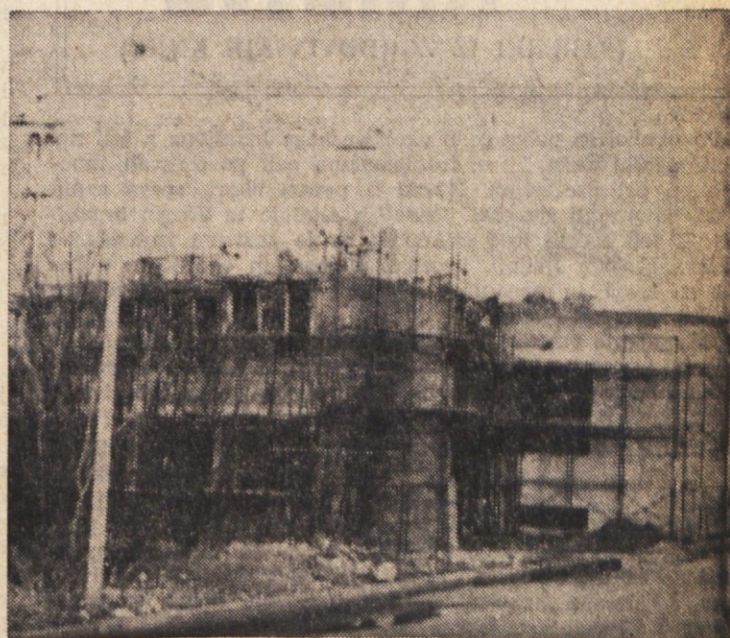
Pred tremi tedni so postavili podobno kabinico tudi na malem trgu sredi vasi, kasneje pa so jo odstranili. Vaščani se tako upravičeno sprašujejo, zakaj je do tega prišlo, saj bi bila govorilnica sredi vasi mnogo potrebnjša. Res je sicer, da je v bližini telefon v nekem javnem lokalu, upoštevati pa je treba, da je ta lokal enkrat v tednu zaprt, obenem pa, da potrebujejo domačini telefon včasih tudi v nočnih urah in prav takrat je nujno, da ga lahko hitro dosežejo.

Gostilničarka Mihaela Devetak toči vino domačim gostom

Poslopje, v katerem ima sedež slivenska šola

Gradnja nove šole v begunskem naselju pri Sesi Janu

Z BELEŽNICO IN SRCEM PO KANALSKI DOLINI

«Narod, ki poje - živi!» Do kdaj?

V Kanalski dolini sem bil prvič pred 40 leti — kako bežijo leta — ko se je na Višarjah zbrala med poletnimi počitnicami velika skupina dijakov in akademikov iz vse Primorske in Istre, nekaj pa jih je prišlo iz Slovenije in Koroske. Pomešali smo se med romarje, poslušali predavanja o slovenskem slovu, se medsebojno spoznavali in navezali stike, potem pa pred odhodom zapeli, da so kar prihajali «štefani» na mize.

«Se, še zapojte!»
«Odkod pa ste, da imate tak zbor?»

«Iz Istre, iz Trsta, s Krasa, iz Goriske, iz Tolminske...»
«Pa tak lepo govorite slovenski!»
«Ja, saj smo Slovenci»

In niso mogli verjeti. Potem smo za slovo zapeli «O večerni uri», se razkropili in odšli vsak po svoji strani, kot smo prišli. Na mizah so ostale še na pol polne steklenice vina in vermuta. Karabinjerji in financarji so prišli prepoznati in zamudili lepo priložnost. Po romarski stezi navzgor, vedno bolj strmo, ni šlo prav lahko, navzdol pa smo pridrevili, da se je kar lomilo pod nogami, v Zabnicah pa na bicikel in vozi. Po Soški dolini in Čez Predel gori, po Furlaniji nazaj domov.

Čez nekaj let sem se spet vrnil v Kanalsko dolino in se tam zdrvil več kot pol leta ter spoznal in še bolj vzljubil te kraje in ljudi.

Slučajno do dolino je šel v jeseni 1943 naš transport v nemško koncentracijsko taborišče in vlak se je za dobre pol ure ustavil prav v Zabnicah. Skozi to dolino smo se vračali domov v sončnem maju 1945. Ko sem prišel ponoči do Zabnic in tam prespal v bunkerju pri železniški postaji, se mi je zdelo, da sem že doma. Toda to so spomini, lepi spomini na huda leta. Niso me te dni poslali iz uredništva v Kanalsko dolino, da bi obujal in pisal spomine ali opisoval tedanje razmere ljudi, njihove sege in običaje.

«Pojdi in napiši reportažo. Poglej in pogovori se z domačini, kaj je novega, kako se imajo, kje jih čevlji žuli. Že nekaj časa nismo nič ali malo pisali o Kanalski dolini.

Z domačini! Kako je?

Vse se je tako spremenilo! Na spomine kane jedka kapljica, grenka kot pelin. Ostali so vršaci, taki kot pred desetletji in stoletji. Kot stari očanci in modrijani opazujejo, kaj se pod njimi dogaja in spreminja. Glej gozdove. Sekajo smreke, gozd ostane, če umno gospodarijo. Glej rečice in potok, kako se čisto pretaka in žubori, če ga ne onesnažajo.

Lepa, prelepa je ta dolina. Lepe so vasi, čedne hiše, mnogo gostišč, odlični zrak, turistični kraj pač. Pozimi in poleti prihajajo ljudje iz mest na oddih, na okrevanje, na smučanje, v hribe, na Višarje pa na romanje in na smuko. Poleg vsega tega pa je ta kraj na meji blizu trameje Italija-Avstrija-Jugoslavija najvišji prelaz v vseh Alpah. Po tej dolini tečejo mednarodna cestna železniška proga, mednarodna cestna povezava, trije električni daljnovodi, metanovod, v načrtu je gradnja nove avtomobilske ceste. Zato povsod vojska, financarji, karabinjerji, vojaške služnosti.

Tod so se pretakale kolone in kolone nemške vojske v Italijo, tod so po porazu poklapani vračali z oropanim plenom domov. Tod se ne prestanto pretaka blagovini promet, v poletni sezoni pa morje turistov.

Tako smo v sedanjosti in v stiku s stvarnostjo, ki ne trpi romantike niti sentimentalizma.

Pičla dva dneva nikakor ne zadostujeta, da bi se pogovoril s čim več ljudmi, povprašal za pojasnila in podatke pri tistih, ki imajo oblast in upravljajo te kraje, zlasti na občini v Trbižu in na občini v Naboretu, na letoviščarski ustanovi, na solah. Moral bi se več časa ustaviti tudi v Vidnu pri kmetijskem nadzorništvu, pa tudi, seveda, pri škofiškem ordinariatu. Tam stržijo platno in režejo kruh tudi Kanalski dolini, kot Beneški Sloveniji.

Tokrat sem rajši poiskal domačine v Trbižu, Zabnicah in Ukvah ter se z njimi pogovoril.

«To napiši, pa tega in tega ne smeš pozabiti. In dnevnik nam pošlji ko bo objavljeno.»

«Kar napišite, kar sem vam povedal, le imena mojega ni treba staviti noter, saj veste, kako je tu.» Zato brez imen, da jim ne bodo delali tistosti in jih gledali postrani.

«Sicer pa, ali ne živimo v demokratični državi? Na Tržaškem in Gorškem se imate bolje kot mi. Tam ste organizirani, imate šole, društva... Tu nimamo več niti verouka v slovenskem jeziku. Tudi v sami cerkvi ne.»

Res je. Slabše kot v Beneški Sloveniji.

Otroci ne govorijo več slovensko

Po vojni, zdaj v zadnjih letih so opravili, kar ni uspelo niti fašizmu. Zastrupili in segli so do samega jedra. Ko začne otrok hrediti v otroški vrtci ne govori več slovensko ali v narečju, celo v družini, s starši.

O tem sem najprej slišal pritožbe, potem pa sem se v nekaterih družinah sam grenko prepiral. Redko so izjeme. In sem se spomnil, kaj mi je pred nekaj leti povedal slovenski oče iz Beneške Slovenije. Ko mu je otrok začel hoditi v šolo, ni več govoril slovensko, ker so ga v šoli učili in prepričevali: «Tu sei italiano, la tua lingua è l'italiano».

Zabnice, v četrtek zvečer. V gostilnici pijem kavo in poslušam v katerem jeziku govorijo. Natakarija ne razume slovensko, pri najbližji mizi se štirje vaščani pogovarjajo po domače, pri drugih mizah italijansko.

Zabnice, v četrtek zvečer. V gostilnici pijem kavo in poslušam v katerem jeziku govorijo. Natakarija ne razume slovensko, pri najbližji mizi se štirje vaščani pogovarjajo po domače, pri drugih mizah italijansko.

jansko. Pribliza se mi moški srednjih let: «Oprostite, vi ste iz Trsta? In govorite slovensko. Ste nas pozdravili popoldne po slovensko tam na pokopališču. Saj ste bili vi tisti?»

«Jaz sem tisti, vi pa ste prav Zabničani?»

«Seveda. Tu rojen.»

Tak sva navezala pogovor in kmalu ugotovila, da sva se spoznala pred toliko leti, ko je bil on še deček.

«Tedi sem imel 10 - 11 let. Ali se spominjate kako je bilo? Hodili smo v farovž, pa nas je g. Rakfo Premrl učil moliti, brati in pisati po slovensko.

Zdaj pa mi je težko pri srcu. Veste, imam dva otroka, pa ne marata govoriti po naše, odkar hodita v vrtec in šolo. Tam jih samo laško učijo. To ni prav.»

«In veronauk?»

«Samo italijansko.»

Skoraj nisem verjel in v petek opoldne sem bil pri župniku. Župnik Mario Černet, po rodu iz Beneške Slovenije, me sprejme zelo vljudno, prijazno in odkrito odgovarja na vprašanja.

V Zabnice je prišel ob koncu leta 1902. Čez dober mesec ali dva mu je tedanji didaktični ravnatelj v Trbižu sporočil, da ima lahko po pol dneva v šoli veronauk, ampak da ne sme spregovoriti niti besede po slovensko.

«Kako je pa zdaj?»

«Ni kakor bi moralo biti. Pol ure na teden imam nauk v šoli samo v italijansko.»

«Izven šole?»

«Tudi samo v italijansko, ker otroci ne znajo slovensko. Slovenske molitve pa učim vse tudi v slovensko. Tudi otroci slovenskih staršev govorijo doma samo italijansko, le kakšno besedo v domačem narečju. Naši otroci v Benečiji znajo več slovensko kot tu. Tam govorijo doma v svojem beneškem narečju.»

«Kako je pa pri častitih sestrah?»

«Predlamskim in lani so priredile tečaj v slovenski za slovenske otroke, letos tudi, pa se jih je prijavilo samo šest. Pravijo, da jim v šoli dajejo dosti domačih nalog.»

(Op. Seveda! Obremeniti jih z domačimi nalogami in tu sei italiano...)

Otroški vrtec pa ima ustanova ONAIRC!

Potem nadaljujemo pogovor. Tako mi se pripoveduje: «V Rablju so hoteli, tako sem slišal, ustanoviti šolo s celodnevno zaposlitvijo. Napravili so prošnjo, da bi popoldne učili otroke v slovenski in italijanski. V Rimu so na to pristali, v Vidnu pa zbrali slovensko. Potem niso naredili nič, ker da niso dobili prostorov.

Zabnice imajo približno 700 prebivalcev, polovico Slovencev, polovico Italijanov. Zabniška fara je do leta 1700 spadala pod Ogled, do leta 1919 pod Celovec, do leta 1933 pod Gorico, od tedaj naprej pa pod videmsko nadškofijo. Pri maši za Slovence (ob 9. uri) je berilo in pridiga v slovenski in na kratko v italijanski, pri maši za Ita-

lijane (ob 10.30) pa v italijanski in na kratko v slovenski. Pri pogrebih za domačine v slovenski in na kratko v italijanski in nemščini, za Italijane pa v italijanski in na kratko v slovenski.

Solski pouk je seveda samo v italijanski. Dvakrat na teden imajo popoldne na šoli pouk nemščine za vse učence. Do lani so imeli «corsi di lingua tedesca in orario aggiuntivo» rezervato agli allievi di lingua tedesca. Italijani so protestirali, zakaj samo za nemške tujerodce, in so dosegli, da se tudi njihovi otroci lahko naučijo nemščine, ki pride prav ob meji z Avstrijo in trgovini in turizmu.

V Trbižu pa že tretje leto prireja «Consorzio per l'istruzione professionale» (Konzorcij za poklicno izobrazbo) večerne tečaje slovenske in nemščine (za odrasle). Te tečaje obiskujejo večinoma trnovski nameščenci, financarji, vojaki.

Peticija iz Ukev in obljuba videmskega nadškofa

Tudi v Ukvah nimajo verouka v slovenski. Dosedanji župnik bo menda kmalu odšel v pokoj, ali bi moral že oditi, po njem pa domačini, kot kaže, ne bodo zalovali. Pred kratkim so sestavili in podpisali peticijo, ter jo izročili osebno novemu videmskemu nadškofu, da o njih posla slovenskega duhovnika. Odgovoril je delegaciji: «E' nostra intenzione mandare un sacerdote che sappia lo sloveno.» (Imamo namen poslati duhovnika, ki bo znal slovensko). Kje, kako in koliko pa se učijo slovenske semeniščniki v videmski nadškofiji? Morda bo sedanjí videmski nadškof tudi za to bolj poskrbel, kot njegov prednik. Na račun župnika in Ukvah sem med drugim slišal tudi to, da prireja v farovžu plese za mladoletnike, namesto da bi jih učil verske resnice v materinem jeziku, kot pravi božja zapoved: «Pojdite in učite vse narode!»

Glede materine govorice otrok pa so mi povedali tudi drugod, da je v Ukvah nekoliko bolje. Ukve imajo nekaj nad 140 hišnih števil in približno 350 prebivalcev. Tu imajo tudi zadržno mlekarstvo, v katero prihaja mleko iz vse Kanalske doline (2500 do 3000 litrov na dan). Izdelujejo odlični sir, ki gre dobno v prodajo (v Milan) in maslo. Mleko plačujejo židvinorejcem po 100 litr. V vasi je sedaj približno 400 glav goveje živine. Pred leti je bilo dosti več živine v Ukvah in sploh v Kanalski dolini. Tu imajo več živine kot v Zabnicah, ker imajo več travnikov in planinskih pašnikov.

«Nobena noče kmefa...»

«Dve gori imamo, mi pripoveduje Franci Prešern «Plajer», živine pa je zmeraj manj. Ne splača se, če izračunam. Vse je vedno bolj draga, krma in stroji. Imeti moraš vsaj tri-deset glav, da greš lahko skoli. Vse je drago, mesarji pa se nam v obraz smejejo in ponujajo nizke cene. I-mam vola, pa ga ne morem prodati, saj mi ne dajo niti 600 litr za kg. Da bi videl, koliko živine smo imeli pred leti. V starih časih je bilo v planinah 40 sirarn, ob počitnicah so prišli pomagat tudi študentje. Danas nja mladina si išče druge službe. S kmetom se noče nobena mošt. Fantje, če se hočejo ženiti, morajo na Kranjsko, Gorenjsko in Bovško. Saj jih je še precej v vasi za ožem, pa se ne marajo.»

«Vse bolj mrtvo je v vasi, kot je bilo včasih, pripomi sosed.

«Leta 1930 je bil v vasi trideset fantov in 75 deklet.

«Pa kako so prepevali po vasi.»

«Ob nedeljah popoldne so v gostilni sedeli pri eni mizi očanci, pri drugi mladi gospodariji, pri tretji fantje, ob strani pa so stali fantiči. Ko so prišli v svoja leta, so dobili botra in pojedli poper, so lahko šli v fantovsko družbo.»

No, pa še pojo. Dokler narod poje, živi. Če ne poje več, umre. Pravi Franci, in ima prav. Povsod se lomí, pevski zbor drži še nekaj pokonci.

V Ukvah marsikaj očita tudi pokrajinskemu kmetijskemu nadzorniku. Pravijo, da se prispevki deže-

za kmetijstvo ustavijo v Karniji. Ni so prejeli obljubljenih prispevkov za nakup močnih krmil, nihče jim ne pomaga pri prodaji živine.

Nezadovoljstvo jusarjev

Za kmete po vsej dolini sta dva glavna gospodarska stebra živinoreja in gozd ali les. Tudi z gozdovi ni vse v redu in pritožb ne manjka. Le nekateri kmetje imajo večje ali manjše površine svojega gozda, vse vasi in tudi Trbiž, pa imajo že več kot sto let v obsežnih gozdovih jusarske pravice, ali «bliznje sosesčine» (Nachbarschaft), kot jim tu pravijo. Po obsegu kmetije je vsaka hišna številka s cesarskim patentom dobila pravico do točno določene količine lesa (toliko za kurjavo, za pohištvo itd.). Upravičenci so skupno vključeni na parcelo, ki je bila določena za vsako srenjo. Gozdove upravlja «Azienda dello Stato foreste demaniali» (Državna gozdna uprava), lastnik pa je «Skld za kult» (beri Vatikan). Upravičenci dobivajo vsako leto določeno kvoto lesa, oziroma si ga morajo sami preskrbeti in spraviti domov, ali pa ga lahko prodajo; spori pa nastajajo, ker upravičencem delajo razne težave, ker upravičenci nimajo nobene možnosti kontrole umnega in načrtnega izkoriščanja gozdnega bogastva, od katerega imajo pravico in očito omenjeni upravi, da je precej gozda že preveč izčrpana. Z jusarskimi pravicami, oziroma krivicami, se srečujemo tudi na Tržaškem, zadeva gozdnih upravičencev v Kanalski dolini pa je še bolj zapletena, ker gre za velike površine in večje bogastvo.

Deček in deklica iz Ukev, ki se govorita slovensko

Motiv iz Zabnic. Z vozičkom pelje krmo za svojo živino

Nove vojaške služnosti

Druga boleča rana, ki se noče zaceliti in se celo širi po Kanalski dolini, do vojaške služnosti. Lastniki zemljišč, ki sploh niso bila še podvržena vojaški služnosti, prejemale od županstev obvestila, da na tej in oni in tretji... parceli ne smejo delati novih poti, zidati stavb in zidov, ali jih celo zvišati, da ne smejo napeljati zemlje in zvišati zemljišča, odpirati in izkoriščati kamnolome, saditi drevoja in grme, izkopati kanale itd.

«Vojska dela svoje, in je ni moči, da bi kaj pomagala.»

Vse to še ni dovolj. Kanalska dolina ni široka, obdelovalne zemlje je malo, gradbenih zemljišč pri naseljih še manj. Zato so bolj občutna in škodljiva razlaščenja in zračne zasedbe. To zadevo dobro poznamo že več let tudi na Tržaškem, kaže pa, da je zdaj v Kanalski dolini tako, kot je bilo pri nas prva leta.

«Nobena noče kmefa...»

«Dve gori imamo, mi pripoveduje Franci Prešern «Plajer», živine pa je zmeraj manj. Ne splača se, če izračunam. Vse je vedno bolj draga, krma in stroji. Imeti moraš vsaj tri-deset glav, da greš lahko skoli. Vse je drago, mesarji pa se nam v obraz smejejo in ponujajo nizke cene. I-mam vola, pa ga ne morem prodati, saj mi ne dajo niti 600 litr za kg. Da bi videl, koliko živine smo imeli pred leti. V starih časih je bilo v planinah 40 sirarn, ob počitnicah so prišli pomagat tudi študentje. Danas nja mladina si išče druge službe. S kmetom se noče nobena mošt. Fantje, če se hočejo ženiti, morajo na Kranjsko, Gorenjsko in Bovško. Saj jih je še precej v vasi za ožem, pa se ne marajo.»

«Vse bolj mrtvo je v vasi, kot je bilo včasih, pripomi sosed.

«Leta 1930 je bil v vasi trideset fantov in 75 deklet.

«Pa kako so prepevali po vasi.»

«Ob nedeljah popoldne so v gostilni sedeli pri eni mizi očanci, pri drugi mladi gospodariji, pri tretji fantje, ob strani pa so stali fantiči. Ko so prišli v svoja leta, so dobili botra in pojedli poper, so lahko šli v fantovsko družbo.»

No, pa še pojo. Dokler narod poje, živi. Če ne poje več, umre. Pravi Franci, in ima prav. Povsod se lomí, pevski zbor drži še nekaj pokonci.

V Ukvah marsikaj očita tudi pokrajinskemu kmetijskemu nadzorniku. Pravijo, da se prispevki deže-

za kmetijstvo ustavijo v Karniji. Ni so prejeli obljubljenih prispevkov za nakup močnih krmil, nihče jim ne pomaga pri prodaji živine.

«Nobena noče kmefa...»

«Dve gori imamo, mi pripoveduje Franci Prešern «Plajer», živine pa je zmeraj manj. Ne splača se, če izračunam. Vse je vedno bolj draga, krma in stroji. Imeti moraš vsaj tri-deset glav, da greš lahko skoli. Vse je drago, mesarji pa se nam v obraz smejejo in ponujajo nizke cene. I-mam vola, pa ga ne morem prodati, saj mi ne dajo niti 600 litr za kg. Da bi videl, koliko živine smo imeli pred leti. V starih časih je bilo v planinah 40 sirarn, ob počitnicah so prišli pomagat tudi študentje. Danas nja mladina si išče druge službe. S kmetom se noče nobena mošt. Fantje, če se hočejo ženiti, morajo na Kranjsko, Gorenjsko in Bovško. Saj jih je še precej v vasi za ožem, pa se ne marajo.»

«Vse bolj mrtvo je v vasi, kot je bilo včasih, pripomi sosed.

«Leta 1930 je bil v vasi trideset fantov in 75 deklet.

«Pa kako so prepevali po vasi.»

«Ob nedeljah popoldne so v gostilni sedeli pri eni mizi očanci, pri drugi mladi gospodariji, pri tretji fantje, ob strani pa so stali fantiči. Ko so prišli v svoja leta, so dobili botra in pojedli poper, so lahko šli v fantovsko družbo.»

No, pa še pojo. Dokler narod poje, živi. Če ne poje več, umre. Pravi Franci, in ima prav. Povsod se lomí, pevski zbor drži še nekaj pokonci.

V Ukvah marsikaj očita tudi pokrajinskemu kmetijskemu nadzorniku. Pravijo, da se prispevki deže-

za kmetijstvo ustavijo v Karniji. Ni so prejeli obljubljenih prispevkov za nakup močnih krmil, nihče jim ne pomaga pri prodaji živine.

«Nobena noče kmefa...»

«Dve gori imamo, mi pripoveduje Franci Prešern «Plajer», živine pa je zmeraj manj. Ne splača se, če izračunam. Vse je vedno bolj draga, krma in stroji. Imeti moraš vsaj tri-deset glav, da greš lahko skoli. Vse je drago, mesarji pa se nam v obraz smejejo in ponujajo nizke cene. I-mam vola, pa ga ne morem prodati, saj mi ne dajo niti 600 litr za kg. Da bi videl, koliko živine smo imeli pred leti. V starih časih je bilo v planinah 40 sirarn, ob počitnicah so prišli pomagat tudi študentje. Danas nja mladina si išče druge službe. S kmetom se noče nobena mošt. Fantje, če se hočejo ženiti, morajo na Kranjsko, Gorenjsko in Bovško. Saj jih je še precej v vasi za ožem, pa se ne marajo.»

«Vse bolj mrtvo je v vasi, kot je bilo včasih, pripomi sosed.

«Leta 1930 je bil v vasi trideset fantov in 75 deklet.

«Pa kako so prepevali po vasi.»

«Ob nedeljah popoldne so v gostilni sedeli pri eni mizi očanci, pri drugi mladi gospodariji, pri tretji fantje, ob strani pa so stali fantiči. Ko so prišli v svoja leta, so dobili botra in pojedli poper, so lahko šli v fantovsko družbo.»

No, pa še pojo. Dokler narod poje, živi. Če ne poje več, umre. Pravi Franci, in ima prav. Povsod se lomí, pevski zbor drži še nekaj pokonci.

V Ukvah marsikaj očita tudi pokrajinskemu kmetijskemu nadzorniku. Pravijo, da se prispevki deže-

za kmetijstvo ustavijo v Karniji. Ni so prejeli obljubljenih prispevkov za nakup močnih krmil, nihče jim ne pomaga pri prodaji živine.

«Nobena noče kmefa...»

«Dve gori imamo, mi pripoveduje Franci Prešern «Plajer», živine pa je zmeraj manj. Ne splača se, če izračunam. Vse je vedno bolj draga, krma in stroji. Imeti moraš vsaj tri-deset glav, da greš lahko skoli. Vse je drago, mesarji pa se nam v obraz smejejo in ponujajo nizke cene. I-mam vola, pa ga ne morem prodati, saj mi ne dajo niti 600 litr za kg. Da bi videl, koliko živine smo imeli pred leti. V starih časih je bilo v planinah 40 sirarn, ob počitnicah so prišli pomagat tudi študentje. Danas nja mladina si išče druge službe. S kmetom se noče nobena mošt. Fantje, če se hočejo ženiti, morajo na Kranjsko, Gorenjsko in Bovško. Saj jih je še precej v vasi za ožem, pa se ne marajo.»

«Vse bolj mrtvo je v vasi, kot je bilo včasih, pripomi sosed.

«Leta 1930 je bil v vasi trideset fantov in 75 deklet.

«Pa kako so prepevali po vasi.»

«Ob nedeljah popoldne so v gostilni sedeli pri eni mizi očanci, pri drugi mladi gospodariji, pri tretji fantje, ob strani pa so stali fantiči. Ko so prišli v svoja leta, so dobili botra in pojedli poper, so lahko šli v fantovsko družbo.»

No, pa še pojo. Dokler narod poje, živi. Če ne poje več, umre. Pravi Franci, in ima prav. Povsod se lomí, pevski zbor drži še nekaj pokonci.

V Ukvah marsikaj očita tudi pokrajinskemu kmetijskemu nadzorniku. Pravijo, da se prispevki deže-

za kmetijstvo ustavijo v Karniji. Ni so prejeli obljubljenih prispevkov za nakup močnih krmil, nihče jim ne pomaga pri prodaji živine.

«Nobena noče kmefa...»

«Dve gori imamo, mi pripoveduje Franci Prešern «Plajer», živine pa je zmeraj manj. Ne splača se, če izračunam. Vse je vedno bolj draga, krma in stroji. Imeti moraš vsaj tri-deset glav, da greš lahko skoli. Vse je drago, mesarji pa se nam v obraz smejejo in ponujajo nizke cene. I-mam vola, pa ga ne morem prodati, saj mi ne dajo niti 600 litr za kg. Da bi videl, koliko živine smo imeli pred leti. V starih časih je bilo v planinah 40 sirarn, ob počitnicah so prišli pomagat tudi študentje. Danas nja mladina si išče druge službe. S kmetom se noče nobena mošt. Fantje, če se hočejo ženiti, morajo na Kranjsko, Gorenjsko in Bovško. Saj jih je še precej v vasi za ožem, pa se ne marajo.»

«Vse bolj mrtvo je v vasi, kot je bilo včasih, pripomi sosed.

«Leta 1930 je bil v vasi trideset fantov in 75 deklet.

«Pa kako so prepevali po vasi.»

Deček in deklica iz Ukev, ki se govorita slovensko

Motiv iz Zabnic. Z vozičkom pelje krmo za svojo živino

Za zemljišča, ki jih je pobrala nova oziroma razširjena cesta pred vojno, niso prizadeali lastniki še doblji odškodnine. Pred dvema letoma so zgradili del nove ceste in nadvoza med Ukvami, Zabnicami in Trbižem. Speljali so jo čez travnike in najlepše njive. Kdo je dobil pravično odškodnino? Zdaj dokončujemo metanovod Trbiž - San Donà di Piave. Predsednik deželne odbora odv. Comelli je 29. oktobra 1973 podpisal dekret o «časni zasledbi» zemljišč. Nekateri so se ba je dogovorili, drugi pa ne, in niso še prejeli sporočila o ponudbi. Nekateri lastniki iz Zabnic so prejeli obvestilo, da bo letoviščarska usta-

nova iz Trbiža uredila po njihovem zemljišču smučarsko stezo «Pista di Prampero». Na nekatere parcele so že prišli s stroji, zruvali so zgradili del nove ceste in nadvoza med Ukvami, Zabnicami in Trbižem. Speljali so jo čez travnike in najlepše njive. Kdo je dobil pravično odškodnino? Zdaj dokončujemo metanovod Trbiž - San Donà di Piave. Predsednik deželne odbora odv. Comelli je 29. oktobra 1973 podpisal dekret o «časni zasledbi» zemljišč. Nekateri so se ba je dogovorili, drugi pa ne, in niso še prejeli sporočila o ponudbi. Nekateri lastniki iz Zabnic so prejeli obvestilo, da bo letoviščarska usta-

«Če ne date, vam bomo vzeli», pravijo, kot so že pred leti grozili našim kmetom.

Se ne zadostuje. Po tej dolini bodo zgradili, tako pravijo, novo avtomobilsko cesto Videm - Trbiž. Načrti so baje že izdelani in že iščejo stanovanja za delavce.

«Tako nam bodo vzeli vse», se pritožujejo v Zabnicah. Tu stara cesta in železnica, tam nova cesta in metanovod, tam steza, tam daljnovodi, tam še nova avtocesta, vojaške služnosti. In kaj še?

Na koga naj se obrnejo?

V Kanalski dolini dobijo nekateri domačini, ne vsi, nekaj tudi od turizma. Lahko bi kaj

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Anketa «Športnik leta 73» - Anketa «Športnik leta 73» - Anketa «Športnik leta 73» - Anketa «Športnik

SONJA MILIČEVA: «V PRETEKLEM LETU SEM IMELA V ŠPORTU MNOGO ZADOŠČENJA»

Po maturi na šolo za telesno vzgojo in še naprej nastopi za zeleno mizo

— Kateri tvoj uspeh v preteklem letu je bil po tvojem mnenju največji?

«Najbolj pri srcu mi je zmaga nad grsko prvakinja Lanki, ki je precej znana v evropskem merilu. Premagala sem jo, ko sem igrala v reprezentanci v tekmovalstvu za evropski pokal.»

— Kateri športni cilj v preteklem letu nisi dosegla?

«Mislim, da v zvezi s tem nisem doživela večjega razočaranja, saj sem imela v preteklem letu mnogo zadoščenja s svojimi nastopi. Morda sem pričakovala nekoliko boljše uvrstitve le na državnem prvenstvu med članicami in v mešanih dvojicah.»

— Zakaj tam nisi uspela?

«Ker sem v tistem času preveč nastopala, medtem ko bi morala vsaj dva meseca prej več počivati, nato pa se pripravljati samo na državno prvenstvo, ne pa tudi na druga naporna tekmovalstva.»

— Kmalu boš končala srednjo šolo. Kam nameravaš potem?

Sonja Miličeva med eno in drugo tekmo

Imena najboljših zamejskih športnikov v letu 1973 so torej znana. Zapisana so v končni lestvici naše ankete «Športnik meseca». Miličeva, Vesnaverjeva in Marušič, trije naši igralci, ki so si priborili pot v sam vrh italijanskega športa, so zasluženo na najvišjih mestih. To pa seveda ne pomeni, da v naših vrstah ne manjka še drugih zaslužnih športnikov, ki prav tako pomagajo večati ugled slovenske zamejske telesne kulture doma in po svetu.

Nashe uredništvo je letos podelilo še dva naslova: za «trenerja leta» je izbralo našega znanega košarkarskega delavca Branka Lakoviča, ki ima največ zaslug, da se je ta šport v zadnjih letih tako razširil med našo mladino; za «ekipo leta» pa je proglasilo žensko namiznoteniško ekipo Krasa, ki je z uvrstitvijo v italijansko A ligo, z zgolj lastnimi silami, dosegla enega največjih uspehov v dosedanjih zgodovini našega športa.

Z našimi najboljšimi športniki smo ob tej priložnosti pripravili nekaj intervjujev, ki jih priobčujemo na tej strani.

«Če bom uspešno opravila maturo, bom šla na univerzo; rada bi postala telovadna profesorica.»

— Boš z aktivnim športom nadaljevala?

«Seveda, saj menim, da se nisem prestara. Šport mi ugaia in imam z njim mnogo zadoščenja.»

— Kakšni so pogoji za trening v Zgoniku, glede na to, da je to majhno naselje?

«Nič niso slabši, kot drugod, saj nam je naš športni krožek, skupno z zgoniško občino, priskrbel dve do tri mizi in primeren prostor v osnovni šoli, in kar je najvažnejše: tudi najboljši trenerja, ki ga lahko dobimo na našem področju.»

— Meniš, da bi bili tvoji uspehi večji, če bi trenirala v kakšnem večjem kraju?

«Ne, ker to nima nobenega vpliva na moj trening. Pomembno je trenirati z vrsto in vztrajnostjo, treba je imeti prijeteljske odnose s soigralkami. Sicer pa imamo kljub temu dobre stike z namiznoteniškimi društvi iz Slovenije in pri nas ter pogosto nastopamo na turnirjih tudi v večjih krajih.»

— S kakšnim loparjem igraš?

«S takim, ki mi omogoča napadalno igranje. Ima lahek les, na katerega je prilepila hitra in občutljiva guma. S takim loparjem dobim žogica večji in raznovrstnejši učinek.»

— Koliko stane tak lopar?

«Od 6 do 12 tisoč lir.»

— Pred časom je bila italijanska reprezentanca na Kitajskem. Imeli so vno vtis, da bi tedaj morala z njo odpotovati tudi ti. Meniš, da

tedaj ni bilo vmes tudi nekoliko diskriminacije?

«Mogoče nekoliko, res. Eno izmed igralok, ki so tedaj odpotovale na Kitajsko, sem namreč dotlej premagala vedno, razen enkrat samkrat. Diskriminacija je bila prav v tem, da so za sestavo te reprezentance upoštevali le rezultate na državnem prvenstvu, kjer nisem dosegla najboljših rezultatov, toda že mesec dni kasneje sem premagala vse najboljše igralke v državi, razen Santifalerjeve. Kljub temu pa me niso poklicali v reprezentanco.»

— Zaradi svojih nastopov si v šoli čisto odsotna. Imajo ravnatelj in profesorji razumevanje za tvoja potovanja?

«Se preveč, in sem zadovoljna, da me pri tem res nič ne ovira.»

— Kaj pa tvoji šolski uspehi?

«Prizadevam si, da čim prej nadoknadim to, kar zgubim, ko sem odsotna, zlasti letos, ko me čaka matura. Sicer pa se mi ne zdi, da bi športna aktivnost ovirala moje šolsko delo.»

— Znano nam je, da ti pri treningih pomaga tudi brat. Je ta njegova pomoč «prostovoljna», ali ga moraš včasih tudi «mobilizirati»?

«O ne, je kar prostovoljna, saj mora tudi on trenirati. Tekmuje namreč za Sokol v C ligi in na raznih turnirjih. Seveda pa je tudi on zadovoljen (kot moj, pomočnik) če se vrnem s kakega turnirja domov s tem ali onim uspehom.»

— In za konec še eno vprašanje: na kakšno mesto računa Kras v letošnji ženski A ligi?

«Na 3. mesto.»

Krasove namiznoteniške igralke predstavljajo trenutno po uvrstitvi v italijansko namiznoteniško žensko A ligo najuspešnejšo in najkakovostnejšo zamejsko slovensko športno ekipo

Jordan Marušič: še vedno v skupini najboljših mladih igralcev v državi

Biti dober košarkar pomeni tudi trenirati skoraj vsak dan

Septembra smo pisali, da je Jordan Marušič, 17-letni košarkar mladinske ekipe Patriarce nastopil za državno reprezentanco «kadetov» v Grenobleu v Franciji, kjer je italijanska ekipa odigrala turnir s španjsko in francosko reprezentanco.

V teh štirih mesecih pa je Jordan Marušič, ki živi skupno z družino v Standeržu, precej napredoval in si priboril, poleg drugega, stalno mesto v prvi ekipi Patriarce, ki

Silvana Vesnaverjeva: «Najraje nastopam v mešanih dvojicah»

Želja: naslov državne mladinske prvakinja

— S kolikimi leti si se začela ukvarjati z namiznim tenisom?

«Z dobrih enajstimi leti.»

— Kdo te je nagovoril, da si se posvetila temu športu?

«Moja soigralka Sonja Miličeva.»

— Bi si izbrala kak drug šport, če bi imela za to možnost?

«Tenis.»

— Treniraš, ker ti je to všeč, ali zato, ker je to pač dolžnost vsakega dobrega športnika?

«Predvsem zato, ker mi je všeč, vendar tudi za to, da sem v formi in pripravljena za razna tekmovalstva.»

— Na katerih mizah igraš najraje?

«Na takih, ki imajo hiter odboj in so primerne za napadalno igranje.»

— Če udariš žogico na mrežico in s tem dosežeš točko, se nasprotnici opravičijo?

«Seveda, saj sodi to k osnovam športne vrljivosti.»

— Kaj meniš o svoji igri v ženskih dvojicah?

«Tu si mnogo bolj prizadevam, kot med posameznicami. Prepričana sem, da lahko tu dosegam svoje najboljše rezultate.»

— In v mešanih dvojicah?

«Brez dvoma igram tu šeraje, ker igram proti moškim, ki imajo učinkovitejšo in močnejšo igro. Tako lahko res pokažem česa sem zmožna.»

— Misliš, da boš tudi ti dosegla Sonjine uspehe?

«Ne, čeprav bom skušala doseči cilje, ki si jih želim.»

— So ti potovanja po svetu všeč, ali raje igraš v bližini doma?

«Po pravici povedano, raje mnogo potujem, ker si želim spoznati druge igralce in tuje kraje.»

— Kakšna je tvoja športna želja v letu 1974?

«Najraje bi osvojila naslov državne mladinske prvakinja, rada bi pa tudi čim več prispevala k čim boljši uvrstitvi Krasove ekipe v ženski A ligo.»

GOST ANKETE

Marko Oblak: dijak, klasik, športnik, košarkar. Borovec.

«Katero vesti v našem dnevniku najprej prečitaš?»

«Športne.»

«Bi bil pripravljen plačati za o-bisk kakega tekmovalca tudi zelo visoko ceno vstopnice?»

«Če bi bila tekma tega vredna...»

«Katero športno panogo bi odpravil, če bi to mogel?»

«Automobilizem.»

«Zakaj?»

«Ker terja preveč smrtnih žrtvi.»

«Je po tvojem mnenju nogometni sodnik tudi športnik ali ne?»

«Da, ker mora tudi on trenirati in je pravzaprav edini amater na igrišču.»

«Kaj pa odbojarski sodnik, ki ves čas sojenja sedi na stolu?»

«Ne, on pa ni športnik, ker za tako sojenje ni potrebno trenirati.»

Silvana Vesnaverjeva se v zadnjem času vztrajno prebija v vrste najboljših mladih italijanskih namiznoteniških igralok in so nanjo postali pozorni tudi v Rimu

Čehoslovak Balzer najboljši

Med Jugoslovani je bil najboljši Štefančič (6.) Na skupni lestvici vodi Avstrijec Schwabl

BELJAK, 12. — Čehoslovak Balzer je zmagal na drugem tekmovalstvu 7. turneje treh dežel, na skupni lestvici tega tekmovalstva pa je prevzel vodstvo Avstrijec Schwabl. Najdaljši skok dneva je dosegel Sovjet Ivanov (77,5 m).

LESTVICA

1. Balzer (ČSSR)	209,1
2. Schwabl (Av.)	207,0
3. Ivanov (SZ)	201,0
6. Štefančič (Jug.)	199,0
10. Drago Pudgar (Jug.)	194,0
11. Prelovski, 13. Demšar, 14. Mešec (vsi Jugoslavija).	

Na skupni lestvici vodi Avstrijec Schwabl pred Sovjetom Klimentom, Štefančič je 4., Drago Pudgar pa 6.

Med ekipami vodi Avstrija pred Jugoslavijo in ČSSR.

Tekmovalje se bo danes zaključilo v Mariboru.

dar in Crvena zvezda z 18 točkami, pred Jugoplastiko, ki ima 16 točk.

V 1. ženski košarkarski ligi je v Novem Sadu tamkajšnji Partizan premagal Olimpijo s 86:70.

Izida slovenskih moštev v 2. zvezni jugoslovanski ligi:

Rudar — Oriolik 86:70

Domžale — Ilirija 82:76

HOKEJ NA LEDU

Jugoslovanska hokejska reprezentanca je v zadnji tekmi svoje kanadske turneje premagala neko tamkajšnje študentsko reprezentanco s 6:3. To je bila peta zmaga jugoslovanske reprezentance v devetih nastopih v Kanadi.

ODBOJKA

V 1. italijanski moški odbojarski ligi je Pnueus Piacenza premagal Ar Lineo s 3:1 (14:16, 15:16, 15:10).

V ženski B ligi je v Comu Briantea premagala Bor s 3:0.

V moški C ligi je v Nabrežini Del'Acqua premagala Kras s 3:1 (16:14, 15:5, 9:15, 16:14).

V ženski C ligi je v Novosti Vicentini Breg premagal Primavero s 3:2 (15:13, 9:15, 15:11, 12:15, 15:4).

NOGOMET

V italijanski nogometnem prvenstvu C lige je v A skupini Gavi-novese premagal Savono z 1:0.

V prvenstvu 3. amaterske nogometne lige je Bar Veneto igral z Olimpijo neodločeno 0:0.

OBVESTILA

Šport na slovenskem radiu

Popoldanska oddaja «Šport in glasba», ki je na sporedu ob 16. uri, je osredotočena predvsem na nogomet in zimske športne igre. Na prvem mestu so seveda prvenstveni nogometni boji, predvidena pa so tudi obširna poročila amaterskega nogometa. Po telefonu bo redakcija povezana z Bocnom, kjer igra Trieste, medtem ko je neposredni prenos predviden za nabrežinskega igrišča za srečanje Devin — Juventus. Glede na zimske športe je tokrat v središču pozornosti skakalna turneja treh dežel, ki se konča danes na Pekski gorci pri Mariboru. Obširno poročilo o tej

SMUK ZA SP Zmaga Colombina

MORZINE - AVORIAZ, 12. — Švicar Colombin je zmagal v smuku za SP. Lestvica tega tekmovalja je taka:

1. Roland Colombin (Švi.)	1'48"31
2. Franz Klammer (Av.)	54/100
3. Philippe Roux (Švi.)	87/100
4. Erwin Stricker (It.)	1'11"
5. Bernhard Russi (Švi.)	1'16"
6. David Zwilling (Av.)	1'19"
7. Karl Cordin (Av.)	2'42"
8. Don Rowles (ZDA)	2'43"
9. Stefano Anzi (It.)	2'57"
10. Andreas Sprecher (Švi.)	3'01"

S PRIMORSKIM DNEVNIKOM NA TEKMO V FRANKFURT!

Jugoslavija in Španija se bosta 13. februarja v Frankfurtu spet srečali med seboj. Tekma bo odločilnega pomena, saj je od nje odvisno, katera državna reprezentanca bo sodelovala na svetovnem nogometnem prvenstvu, ki bo letos polet v Nemčiji. Za tekmo vlada tako v Jugoslaviji kot v Španiji izredno zanimanje in so vsi letalski prevozi že vnaprej razprodani. Kljub temu pa je turističnemu uradu «Aurora» uspelo dobiti na razpolago reaktivno letalo družbe «INEX ADRIA», s katerim želimo pripeljati ljubitelje nogometa na tekmo v Frankfurt.

Pokroviteljstvo nad potovanjem v Frankfurt je prevzelo športno uredništvo PRIMORSKEGA DNEVNIKA, zaradi česar je tudi cena potovanja izredno nizka. Kot je iz programa razvidno, znašajo vse usluge le 44.000 lir oziroma 1.091,00 Din (za Jugoslavijo). Za ilustracijo naj povemo, da stane navadna železniška vozovnica 2. razreda Trst - Frankfurt in nazaj 39.270 lir! Torej res ugodna cena!

Program našega izleta na «tekmo stoletja» pa je naslednji:

- SREDA, 13. FEBRUARJA 1974
- Ob 12.00 zborna mesto vseh navijačev na letališču Brnik pri Ljubljani, kjer se lahko pustijo avtomobili na parkirnem prostoru pod nadzorstvom.
- Ob 12.45 odhod posebnega letala DC-9 za Frankfurt. Zakuska na letalu.
- Ob 13.55 prihod v Frankfurt. Prestop v avtobus in krožna vožnja po mestu. Daljši postanek za morebitne nakupe, nato prevoz z avtobusom na stadion.
- Ob 19.30 začetek nogometne tekme JUGOSLAVIJA — ŠPANIJA. Takoj po tekmi se vsi navijači spet zberejo pri avtobusu, s katerim se odpeljejo na letališče. Možnost nakupov in trgovinah izvencairninskega območja.
- Ob 22.50 odhod letala iz Frankfurta za Ljubljano. Večerja med poletom.
- Ob 24.00 prihod v Ljubljano (Brnik) in konec našega potovanja.

CENA POTOVANJA JE 44.000 LIR NA OSEBO, V KAR JE VŠTETO:

1. Potovanje z letalom DC-9 iz Ljubljane v Frankfurt in nazaj; 2. Avtobusni prevozi v Frankfurtu in ogled mesta; 3. Ogled nogometne tekme Jugoslavija — Španija — oštevilčeni sedeži na tribuni; 4. Večerja na letalu; 5. Sprejemstvo.

Vse ljubitelje nogometa prosimo, da se prijavijo čimprej, najkasneje pa do torka, 15. januarja, ko zapade rok za najem letala. Ob prijavi je treba plačati 20.000 lir, ostanek pa vsaj en teden pred začetkom potovanja. Zazeleno bi bilo, da bi prijave iz okolice sprejemala naša športna društva in jih potem direktno posredovala turističnemu in potovalnemu uradu «AURORA», ki skrbi za celotno organizacijo in ki tudi sprejema prijave posameznikov.

Kolikor bi bilo do torka premalo prijav, si pridržujemo pravico, da potovanje odpovemo.

V Ljubljani sprejema rezervacije TTG BIRO na Titovi cesti.

ZLATA KNJIGA

- 1973
1. SONJA MILIČ
 2. SILVANA VESNAVER
 3. JORDAN MARUŠIČ
- 1972
1. SONJA MILIČ
 2. NINO MAVER
 3. SILVANA VESNAVER
- 1971
1. SONJA MILIČ
 2. VOJKO CESAR
 3. KLAVDIJ VELJAK

pa ga nič ne moti, saj je do lanskega leta nastopal v mladinski ekipi in že samo dejstvo, da igra v B ligi, je precej razveseljivo.

Kar se pa tiče nastopov v državni reprezentanci je Jordan Marušič povedal, da nima mladinske košarkarske reprezentance v tem času nobenih mednarodnih tekem na programu. Kljub temu pa se najboljši mladinci iz vse Italije dobijo vsak mesec za dva dni v Forliju, kjer imajo skupne treninge. Z Jordanom potuje v Forli še neki drug mladinski košarkar, iz vse dežele pa jih je šest, 2 iz Gorice, 3 iz Vidma in 1 iz Trsta.

Rudi Pavšič

Branko Lakovič: «Resen odnos do dela in navdušenje nad košarkarsko igro»

Zamejski trener mora biti požrtvovalen, navdušen, zaveden

— Kako je prišlo do tega, da ste postali iz igralca trener?

«Pred dvema letoma sem si poskočeval hrbet. Igrati nisem mogel več. Lotil sem se tako samo treniranja.»

— Mora imeti tudi košarkarski trener kondicijo? V kakšni obliki?

«Je to telesna ali tudi duševna kondicija?»

«Mislim, da mora trener, ki trenira mlajša moštva, imeti tudi telesno kondicijo, saj mora malim košarkarjem več elementov osebno pokazati. Za mladinske in članske ekipe pa mora biti predvsem športni psiholog. Naša mladina živi v takem obdobju, ko trda palica in diktatorsko ravnanje sploh ne zaleže. Z igralci je treba biti predvsem prijatelj, seveda ne pretirano.»

— Pri svojem delu ste gotovo «specialist» za eno od trenerških «disciplin», kot je to večina trenerjev. Kaj je vaš «konjiček»? Kondicija, forma, tehnika, disciplina, taktika ali kaj drugega?

«Vse več ko prebiram košarkarske knjige ali prisostvujem treningom znanih trenerjev, spoznavam, da o košarki vem še zelo malo. Trenutno sem spoznal, da je agresivna obramba v košarki predvsem za mlade izredno važnost: fante nauči trdega dela, moralno pa za skromnosti. Vsekakor pa mislim, da je prav taktika moja največja hiba. Sem slab strateg.»

— Sestavite nam idealno slovensko zamejsko košarkarsko peterko.

«Kot zunanja igralca bi izbral Petra Starca (Kontovel) in Adrijana Sosića (Polet), na mesto kril bi postavil Borisa Fabjana (Bor) in Aleksandra Sirka (Bor), za centra

Si že poravnal celoletno naročnino za Primorski dnevnik?

pa gotovo Jordana Marušiča (Patriarce).

— Bili ste na izpopolnjevalnem tečaju tudi v ZDA. Kaj je tam zapustilo na vas največji vtis?

«Predvsem resen odnos do dela in navdušenje za košarkarsko igro ter skromnost slavnih «šampionov», kot so Oscar Robertson, John Green in Bryan Taylor.»

— S kolikimi leti naj se začne ukvarjati mlad človek s košarko?

«Če redno telovadi v šoli ali pa v društvi, pri dvajsetem letu. Sicer pa lahko tudi pri šestem letu.»

— Povejte svoje mnenje o tako razpiti «košarkarski grbi»

«Vprašanje košarkarske grbe je zelo razpito v Evropi, ker se košarkarji pri vodenju žoge napadno držijo. Pravilna drža pri vodenju pa je prav tista, ko ima košarkar hrbet vzravnano. Pri tem pa smo v glavnem krivi mi trenerji, saj mlajše učimo napadne drža.»

— Kaj pri trenerju najbolj cenite?

«Že od mlajših let mi je bil vzor za trenerja Učo Jurkič, ki je skromen, požrtvovalen in navdušen. Kanske pa sem zelo cenil Maria, zaradi velikih organizacijskih sposobnosti in skromnosti.»

— Kaj pa pri igralcu?

«Borbenost.»

— In pri gledalcu?

«Športnost!»

— Zanimas nas vaše stališče o amaterstvu in profesionalizmu v športu sploh.

«Šport se je, žal, prilagodil družbi. Amaterstvo je danes utopija. Stvarnost je, žal, taka.»

— In pri trenerjih?

«Sem absolutno proti temu, da trenerje tako bajno plačujejo. S tem so trenerji zgubili pravi odnos do športa in športnikov.»

— Naštetje nam značilnosti, ki jih mora imeti slovenski zamejski trener.

«Veliko mero požrtvovalnosti, zavednosti in navdušenja.»

— Kaj vas izven športa najbolj zanima?

Anketa Primorskega dnevnika ŠPORTNIK MESECA — december —

1. SONJA PERNARCIC (odbojka)	13
2. Jordan Marušič (košarka)	12
3. Adrijan Sosić in Valter Vatovec (oba košarka)	5
5. Boris Tence (nog.)	4
6. Peter Zerjal (koš.)	3
7. Branko Grčić in Sander Tence (oba nog.)	2
9. Anica Zigon (n. tenis), Marjan Babuder in Danilo Štoka (oba nogomet)	1

KONČNA SKUPNA LESTVICA ZA LETO 1973

1. SONJA MILIČ	123
2. Silvana Vesnaver	79
3. Jordan Marušič	48
4. E. Podberšek in D. Petaros	42
6. M. Kraljič	34
7. A. Macarol	33
9. Z. Hrovatin in S. Pernarcič	31
11. P. Sedmak	30
12. I. Strnad - N. Maver	22
14. B. Fabjan - A. Sedmak	21
16. A. Germani, A. Kriznič, P. Ota in Fabij Ruzier	16
20. N. Rebulu - S. Udovič	15
22. F. Guštin	14
24. D. Blažina, A. Sosić in D. Svab	12
27. K. Ožbot, T. Pavličić, Sonjine uspehe?	11
31. V. Fabjan in B. Škrk	9
33. L. Caharija in P. Zerjal	8
35. Plesničar, A. Sedmak in L. Fučka	7
38. M. Grčić, K. Starc in V. Vatovec	6
41. M. Milič D. Jelincić, B. Škerk, M. Klanjšček, M. Dell'Anno in A. Sosić	5
47. S. Verginella, G. Husu, N. Radović, M. Klabjan, A. Strekelj, L. Šušteršič in B. Tence	4
54. E. Guštin, F. Meneghetti, V. Veljak, K. Bavec, M. Žagar, I. Plesničar in B. Grčić	3
61. B. Furlan, V. Pertot, S. Antoni, A. Starc, D. Štoka, E. Pertot, T. Devetak, G. Vesel, N. Rauber, A. Kralj, M. Renar, N. Zidarič, D. Slavec in S. Tence	2
75. A. Zavadlal, M. Kralj, M. Ban, E. Kraus, O. Pavličić, L. Lovrečič, F. Favento, R. Tence, G. Marson, G. Sanna, E. Štoka, D. Daneu, A. Kapun, A. Čuk, Mira Grčić, S. Benčina, K. Purč, B. Škerk, E. Purč, D. Štoka in M. Babuder	1

Šilvana Vesnaverjeva se v zadnjem času vztrajno prebija v vrste najboljših mladih italijanskih namiznoteniških igralok in so nanjo postali pozorni tudi v Rimu

«Vprašanja v zvezi z našo manjšino. Rad bi pa postal dober časnikar.»

— In še zadnje vprašanje: za katero željo želite, da bi se v našem zamejskem športu uresničila v letu 1974?

«Da bi šport dobil v zamejstvu isto mesto, ki mu po svoji pomembnosti pripada.»

Košarkarski trener Branko Lakovič

PO PETKOVEM POSEGU TAJNIKA KD FANFANIJA

Kljub živahnosti zelo korektna polemika o referendumu o razporoki

KPI očita Fanfaniju, da ni odgovoril na laične pobude za spremembo zakona Fortuna-Baslini - Treba je nadzorovati televizijske oddaje

RIM, 12. — Z večerajšjo izjavo tajnika KD Fanfanija so se dejanske razbirlinile še zadnji uipi, da bi lahko s sporazumom med laičnimi strankami in KD preprečili izvedbo referendumu o razporoki. Pač pa se ni podelja polemika okrog tega vprašanja, glede katere pa je treba ugotoviti, da je kljub živahnosti dokaj umirjena, če izvajamo nekatere pogoje najbolj klerikalnih in fašističnih krogov.

Predstavnik KPI Bufalini na primer zelo vladno odgovarja Fanfaniju v strankinem glasilu «L'Unità» pri tem se sklicuje na izjave tajnika KD, po katerih je tudi krščanska demokracija želela preprečiti referendum, da pa to ni bilo mogoče; Bufalini v tej zvezi ugotavlja, da so laične stranke sprožile vrsto pobud za spremembo zakona Fortuna-Baslini, da pa KD teh pobud sicer ni zavrnila, pač pa ni nanje odgovorila, niti ni dala protipredlogov. Jasno je, poudarja Bufalini, da je v takem položaju nemogoče najti kompromisno rešitev.

Tudi tajnik PSDI Orlandi v svoji izjavi pojasnjuje Fanfaniju tri točke: prvič trdi, da razporoka ne more biti vzrok uničenja družine, pač pa le posledica, saj je le sredstvo za ublažitve posledic že propadlega zakona. Drugič Orlandi ugotavlja, da ne gre za nasilje nad verskimi čustvi, ker so verniki svobodni, da se ravno po cerkvenem pravu, saj jim nihče ne vsiljuje razporoke. Pač pa pomeni nasilje nad čustvi nekatoličanov, če bi jim hoteli vsiliti cerkvene norme. Končno tajnik PSDI ugotavlja, da je tudi del KD, in sicer levčarska struja «base», mnenja, da ne more biti komikane in napredne državne ureditve, ki ne bi predvidevala možnosti ločitve zakona.

Veliko posegov v razpravo pa je posvečenih načinu, kako naj se laične sile pripravijo na volilni boj. Minister Matteotti (PSDI) je na primer poudaril, da bi se morali med volilno kampanjo izogibati vsega, kar bi lahko škodilo.

KD in ostalimi strankami priveda do premika politične osi na desno.

Pripadniki razpuščenega «Ordine nuovo» ustanovili slično organizacijo?

RIM, 12. — Član vodstva socialistične poslanske skupine Colucci je danes poslal notranjemu ministru pismo vprašanje, v katerem zahteva pojasnila o dejavnosti skupine Movimento socialista nazionale. Gre za novoustanovljeno politično grupacijo, ki se je doslej omejila le na delitev letakov. Kaže pa, da so jo ustanovili pripadniki neofašistične skupine Ordine Nuovo, ki je bila pred nedavnim razpuščena na podlagi zakona Scelba.

Guverner jugoslovanske narodne banke: Dinar v kratkem konvertibilen

BEOGRAD, 12. — Guverner narodne banke Jugoslavije je v posebni izjavi za sarajevsko Oslobođenje, dejal, da je uresničitev konvertibilnosti dinarja zelo blizu. V zadnjih dveh letih se dinar na mednarodnem tržišču nenehno krepi, kar je po sodbi guvernerja banke posledica močnejšega prodora jugoslovanskega blaga na svetovno tržišče. Med pomembnimi dejavniki je omenil tudi devizne prihranke jugoslovanskih delavcev, ki jih pošiljajo iz tujine in nalagajo v jugoslovanskih bankah.

Jugoslavija je v minulih dveh letih dosegla določen presežek v plačilni bilanci s tujino, kar je po sodbi mednarodnega denarnega sklada odločilnega pomena za ocenjevanje neke valute. Guverner narodne banke je še dejal, da je bilo jugoslovansko gospodarstvo v zadnjih dveh letih, kljub mnogim težavam, vidno usmerjeno k uresničitvi konvertibilnosti dinarja. Sedanje devizne rezerve znašajo okoli ene milijarde in 600 milijonov dolarjev.

Predsednik kanadske KP na obisku v Ljubljani

LJUBLJANA, 12. — Predsednik kanadske komunistične partije William Kashtan, ki je kot gost predstava Zveze komunistov Jugoslavije na večdnevnem obisku v Jugoslaviji, je danes v Ljubljani obiskal sekretarja sekretariata centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Franca Šetina. V daljšem pogovoru sta proučila nekatere aktualna vprašanja družbenopolitičnega polja v Jugoslaviji in Sloveniji ter dejavnost zveze komunistov. Pogovora se je udeležil tudi predsednik komisije centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije za mednarodna gospodarska in politična vprašanja Vlado Šestan. Gost iz Kanade se bo mudil v Sloveniji do ponedeljka.

PRAVOSODNI MINISTER SI NE ŠTEJE V DOLŽNOST, DA BI POSEGEL

Bivši komisar F. Greco spravi rimske sodnike na zatožno klop

Med zasliševanjem pri preiskovalnem sodniku Gallucciju obtožil korupcije sodnike, ki so imeli opravka z «eksplozivnimi» preiskavami

RIM, 12. — Načelnik preiskovalnega urada rimskega sodišča svetnik Achille Gallucci je danes zaslišal Francesca Greca, elektronskega izvedenca in bivšega policijskega komisarja, ki je obtožil korupcije in obrekvanja generalnega pravdnika pri rimskem sodišču dr. Carmela Spagnuola. Kaže, da je Greco izročil sodniku tudi magnetofonski trak, ki bi dokazoval njegove obtožbe proti Spagnuolu.

Kot je znano se je vsa zadeva začela lani poleti z atentatom proti kvestorju Angelu Manganu. Po nekajmesečni preiskavi je preiskovalni sodnik dr. Imposimato izdal zaporni nalog proti znanemu mafijскому bosu Franku Coppolu, katerega dolži, da je mandator atentatorjev, materialne izvedbe napada na kvestorja na krivih Sergia Bossija in Uga Boffija. Kazalo je, da bo preiskava gladko stekla, kljub nekaterim pomislekom, da je Coppola res organiziral atentate. Prejšnji teden je Coppola izjasnil, da je pripravil atentat na Mangana, da je obtožil generalnega pravdnika pri prizivnem sodišču dr. Spagnuola, da je vpleten v vso zadevo in da je imel vlogo posrednika med Manganom in Coppolu.

Še ostrejši je bil tehnik Francesco Greco, ki je obtožil dr. Spagnuola korupcije in protizakonitnega posega v nekatere eksplozivne sodne postopke. Danes je Greco šel še dlje. Poleg Spagnuola je obtožil tudi preiskovalnega sodnika Alibrandija, ki vodi preiskavo o zadevi ANAS, da se je dal podkupiti in približal, da je prisluškovalno napravil v urad sodnika Im-

posimata vtihotopil neki namestnik državnega pravdnika. Po vseh iz rimske sodne palače kaže, da dr. Gallucci ni prekinil sodnih postopkov, ki jih vodijo obtoženi sodniki. Omejil se je le na odprtje novega sodnega postopka, katerega akte je poslal kasacijskemu sodišču. Kot predpisuje zakon mora vrhovno sodišče odločiti o dodelitvi nekega sodnega postopka, ko je v zadevo vpleten tudi sodnik. Kasacijsko sodišče mora še odločiti o postopkih, ki so jih sprožil Ferrara, Greco in Spagnuolo in zelo verjetno je, da bo vse te postopke poenotilo. O zadevi naj bi razpravljalo v začetku prihodnjega tedna.

Obtožbe in protibobže med Grecu, Ferraro in dr. Spagnuolom so zaostrele do skrajnosti krizo rimskega sodišča, v katerem so izbruhli v zadnjih letih številni skandali: od izginotja magnetofonskih posnetkov, ki so dokazovali kako razporedjena v Laziu mafijska mreža, do tatvine drugega dokaznega gradiva, od protizakonitnega prisluškovanja v uradu nekega sodnika do obtožbe skupine pretorjev in tajnikov, ki naj bi bili odgovorni za vrsto izsiljevanj. Spopad med Grecu in Spagnuolom je odraz te krize, dokaz, da se dve nasprotujoči si grupaciji merita za nadvlado ali za obstanek.

Gre za primere, ki žalijo pravico in ki bi terjali hiter poseg vseh političnih organov od pravosodnega ministra do višjega sodnega sveta. Dosegli pa si nobeno od teh ustavnih teles ni šlo za dolžnost, da poseže.

Nobene sledi za rimskimi bombaši

RIM, 12. — Orožniki in policija nadaljujejo preiskavo, da bi odkri-

Ognjeni zublji in plameni se visoko dvigajo iz naftnih rezervorjev «tank farm» pri Port Nechesu. Požar je uničil šest hranilnikov preden je gasilcem uspelo zajeziti ognjeno reko

IZJAVA GENERALNEGA TAJNIKA ORGANIZACIJE OPEC

Skupna korist proizvajalcev in potrošnikov: nadzor nad cenami in varčevanje z gorivi

V ZDA ostri napadi na velike petrolejske družbe, ki so v zadnjem letu imele ogromne dobičke - Izmišljena kriza

ZENEVA, 12. — Generalni tajnik OPEC (organizacija držav, ki izvažajo petrolej) Abderrahman Khene je v intervjuju švicarskemu listu «Tribune de Geneve» izjavil, da zahodni industriji napočeno trdijo, da so se proizvođači industrijske dejavnosti podražili zaradi podražitve petroleja. V tej zvezi je poudaril, da ta trditve odgovorja resnici le v določenih meri. Po mnenju tajnika organizacije je nedavno povišanje cen surovega petroleja vplivalo na industrijsko dejavnost povprečno le za eden ali dva odstotka. Zato ni mogoče opravičiti z argumentacijo petroleja zvišanje od 200 do 300 odstotkov cen proizvodov v zahodnih industrijah.

Khene je priznal, da so nekatere države proizvajalke petroleja bistveno zvišale cene te surovine. Pristavil pa je, da gre na vsak način za zvišanje, ki je v bistvu zmerno. «Če bi upoštevali poročevanje, bi osnovna cena za sodček ne znašala 7 dolarjev temveč bi dosegla 15 ali celo 20 dolarjev.» Po Khene-jem mnenju so države, ki izvažajo petrolej, dokazale svoj velik smisel in odgovornost. Zato te države pričakujejo, da bodo tudi države

potrošnice zavzele enako odgovorno stališče s tem, da bodo brzdale cene svojih proizvodov ter znižale potrošnjo petroleja. Generalni tajnik OPEC je nadalje dejal, da so petrolejske družbe izkoristile sedanje razmere ter neizkoristno povečale svoje dobičke in cene svojih proizvodov. Pri tem gre za dobičke, ki prihajajo iz prodaje dokončnih proizvodov čistilnic. Zato pripada potrošniškim državam zorstvo nad petrolejskimi družbami. Tem pa se v nobenem primeru ne sme oporekati njihova zelo važna vloga na tem področju, ker bodo morale še nadalje delovati ter jemati za svoje delo pravičen zaslužek.

Glede vprašanja «notne fronte potrošnikov», ki jo zastopajo nekatere zahodne države, pa je generalni tajnik OPEC dejal, da je bilo njegovemu mnenju napočeno, če bi postavili vprašanje na raven konfrontacije. Menil je, da svetovna energetska kriza zahteva sodelovanje držav, ki proizvajajo petrolej in držav potrošnikov. Za ene kot za druge je važno, da se izvaja politika varčevanja v pričakovanju

razvoja drugih virov energije. Prav ta tematika visokih dobičkov petrolejskih družb je povzročila v zadnjih dneh žolčne polemike v ZDA. Ta polemika se je posebno razbelsnela potem, ko so bili objavljeni podatki o bajnih dobičkih največjih petrolejskih družb v prvih devetih mesecih lanskega leta. Od tedaj je ameriška petrolejska industrija na zatožni klopi in ne izključuje možnosti, da ne bi kongres ZDA, ki sedaj še ne razpolaga s točnimi podatki, o današnjih zmogljivostih naftnih proizvodov, sprejel «kazenske» ukrepe proti petrolejskim družbam «sedmih sester» in drugim multinacionalnim družbam, ki se vedno bogatijo kljub energetski krizi.

Ali je energetska kriza resnična, ali pa je izmišljena? Na to vprašanje javnost odgovarja, da je izmišljena. Med drugim navajajo dejstvo, da so rezerve surovega petroleja v ZDA znašale konec lanskega leta 251,2 milijona sodčkov, to je tri milijone sodčkov več kot konec predlanskega leta. Kljub temu pa se dogaja, da ni bilo predbeninskimi črpalkami in prodajalnami naftnih proizvodov nikoli toliko ljudi v vrsti, kot sedaj. Pripominjajo nadalje, da petrolejska industrija dela dase z zmanjšano zmogljivostjo. Vse to dokazuje, da nekateri krogi hočejo namerno znižati proizvodnjo petrolejskih izdelkov, zato da bi lahko dvignili njihove cene.

Nadalje trdijo, da arabski embargo praktično ni prizadel ameriškega uvoza surove nafte. Dokazuje, da je bil ta embargo zelo blag in da so ZDA kljub vsem težavam utegnile uvoziti velike količine surove nafte. Gre torej za umetno krizo, ki naj bi povzročila še nadaljnji porast cen naftnih proizvodov. Petrolejske družbe so že začele svojo ofenzivo. Pred nekaj dnevi je ena od največjih družb «Exxon» zvišala cene svojih proizvodov, kar pa so druge družbe storile že prej. Poleg tega pa je «American petroleum institute», ki zastopa največje ameriške petrolejske družbe napovedal vrsto tiskovnih konferenc, ki se bodo pričele prihodnji teden. Družba «Texaco», ki je ena od najpomembnejših «sedmih sester» je objavila podatke o svojih operaci-

ZARADI DOMNEVNIH PETROLEJSKIH VRELCEV

Spor o «Peščenih otokih» v Južnokitajskem morju

Za suverenost nad otočjem Nanša se potegujejo Saigon, Kitajci in Filipinci

HONGKONG, 12. — Časopisna agencija Nova Kitajska je danes objavila sporočilo ministrstva za zunanje zadeve LR Kitajske v zvezi s Kitajsko ne bo nikoli odrekla suverenosti nad otočjem Nanša v Južnem kitajskem morju. S to kitajsko izjavo se je začelo na področju Južnegakitajskega morja novo poglavje v ozemelskih sporih vseh držav, ki mejijo nanj. Spor ni nov, saj njegove korenine segajo daleč v preteklost. Sedaj pa je postal aktualen, ker so baje odkrili pomembna ležišča petroleja. Tako energetska kriza povzroča tudi na tem področju politične zapletitve, ki se bodo verjetno v bližnji prihodnosti še zaostri.

Otočje Nanša je Evropejcem bolj znano pod imenom «Spratly Islands», šteje pa okoli 90 otokov, otočev in atolov. Otočje leži jugovzhodno od vietnamske obale, severno od Bornea ter zahodno od filipinskega otoka Palawan.

Kitajska je vedno trdila, da to otočje spada pod njeno suverenost, kar je še vedno zaželeno na kitajskih zemljepisnih mapah. V resnici pa ta država ni izvajala praktično te suverenosti, čeprav se je Tajvan (Formoza) polastil nekatere otokov. Današnji kitajski protest pa zadeva predvsem Južni Vietnam, to se pravi saigonsko vladu, ki vlada nad nekaterimi otoki. Pripomniti je še treba, da so nekateri drugi otoki pod nadzorstvom in upravo Filipinov, ki si prav tako lastijo oblast nad tem področjem. V preteklosti so na otokih Nanša («Spratly») vladali tudi Japonci, pozneje so prišli tja Francozi, a tudi Holandci so zahtevali določene pravice (v časih, ko so se izvajali svojo oblast v Indoneziji).

Kot smo pa že dejali, se do večerja nihče ni zanimal za te majhne otokce, ki tako rekoč tonejo v velikem Kitajskem morju. Pozornost svetovnega javnega mnenja pritegnile je šele sedaj, ko so se prizadele države zavedle, da so ti otoki baje bogati na nafti. Do večerja so bili skoraj neopbljudeni, občasno so prihajali tja «samo ljudje, ki so nabirali gvanjo (gnojilo iz iztrebkov morskih ptic).

Vlada LR Kitajske obtožuje Južni Vietnam, da je kršil kitajsko suverenost nad več kot desetimi otoki otočja «Južnih peskov» — Nan-

ša». V svoji izjavi je glasniki kitajskega zunanega ministrstva dejali, da je saigonska vlada pred kratkim sporočila, da so omenjeni otoki pod upravo južnovietnamske pokrajine Phuoc Tuy. Glasnik pa je približal, da so ti otoki vedno pripadali Kitajski, kakor pripadajo Kitajski tudi vsa naravna bogastva bližnjih morskih voda. «Kitajska vlada ne bo dopustila nikakršne kršitve svoje ozemelske celovitosti in suverenosti.

Japonci na Kitajskem

TOKIO, 12. — Japonska časopisna agencija «Kyodo» javlja, da je kitajski ministriški podpredsednik Teng Hsiao Ping sprejel delegacijo japonskih parlamentarcev. Po pisanju japonske agencije, naj bi Kitajsko in Japonsko ogrožal pritisk s severa (Sovjetska zveza) in da bi se obe državi morali združiti v boju proti tej nevarnosti. Teng Hsiao Ping je govoril predstavnikom japonske liberalne demokratične stranke, ki jo je vodil Takeo Kimura. V svojem govoru pa je pripomnil, da se odnosi med obema državama razvijajo preveč počasi. Zaželel je, da bi čimprej prišlo do podpisa mirovne pogodbe med LR Kitajsko in Japonsko. Kimura je izjavil časnikanjem, da so Kitajci namignili na možnost večjega izvoza petrolejskih proizvodov na Japonsko, potem ko bodo rešena vprašanja zračnih prevozov ter pristaniških olajšav.

Teng Hsiao Ping v politbiroju?

PEKING, 12. — Ime kitajskega ministrskega podpredsednika Teng Hsiao - Pinga je prišlo spet na površje. Zdi se in neuradnih poročil, da je bil vključen v seznanim novih članov politbiroja kitajske KP. To novo uveljavljanje ministrskega podpredsednika je prišlo do izraza posebno ob pogrebu pokojnega pomočnika ministra za obrambo Wang Su Senga, ki je v starosti 69 let umrl 7. januarja. V seznanu osebnosti, ki so bile na pogrebu, oziroma poslale vence, je bilo tudi ime Teng Hsiao - Pinga.

Iranski študentje v ZRN so danes uprizorili množično manifestacijo proti režimu perzijskega šaha Reze Pahlevija. Policija je napadla demonstrante z brizgalkami in solzotvornimi bombami, da bi jih razpršila. Pri opravljanju dolžnosti pa so se policaji s pridom poslužili tudi svojih ekopit

PO IZREDNEM PORODU V CAPETOWNU

Južnoafriški šesterčki krepki in zdravi

Mlada zakonca Rosenkowitz (25-letna Sonan in 27-letni Colin) sta imela že dva otoka

CAPETOWN, 12. — Zdravniki poročišnice v Capetownu so sporočili, da se Susan Rosenkowitz in njeni šesterčki počutijo dobro. Novorojenčki trije dečki in tri dekle, ki so skupno tehtali nekaj več kot 11 kilogramov, imajo vsi temne lase in dolejši, ni bilo opaziti na njih znakov komplikacij. Mati, ki se kljub carskemu rezu počuti še kar dobro, jih je danes videla prvič.

Južnoafriško javno mnenje sledi z zanimanjem rasti prvih šesterčkov, ki so se rodili v državi. Tisk pa dosele ni utegnil nasiti ljudske radovednosti, saj so zdravniki poročišnice odredili zelo strogo nadzorstvo nad oddelkom, ki so ga dodelili novorojenčkom. Poleg tega pa je oče šesterčkov sklenil z neko južnoafriško revijo pogodbo, v kateri bo zanj napisal v ekskluzivni zgodbo novoro-

jenčkov. Pozna se, da je 27-letni Colin Rosenkowitz trgovski človek, saj mu je pogodba z omenjeno revijo, nesla kar 80 tisoč randov (okrog 80 milijonov lir). Srečni očka je častnikarjem izjavil, da se je zjokal, ko je videl šest tako lepih otrok. «Ni sem mogel verjeti — je poudaril — da je njihovo zdravstveno stanje tako zadovoljivo. Težko je opisati z besedami občutke, ki so me navdajali ob pogledu nanje».

Rosenkowitzovi imajo tako osem otrok. Pred izrednim porodom se jima je rodila Samanta, ki ima sedaj šest let, nato pa je prišel Antony, ki je star pet let. Susan, se je po drugem porodu zdravila proti sterilnosti (čemu to zdravljenje, še ni bilo pojasnjeno) in izredni poročišterčkov je verjetno posledica tega zdravljenja. Že od vsega začetka so

šesterčkov dodeljen posebni zdravstveni ekipi. V kliniki so uvedli izredne varnostne ukrepe, da bi preprečili nepooblaščen vstop v oddelke, ki so ga dodelili šesterčkom. Okrepili so nadzorno službo pri vstopu, zamenjali ključavnice, po hodnikih pa stalno stražijo stroge bolničarke. Strogo je prepovedan vstop fotografom in tudi starejši ostalih novorojenčkov so protisli, naj ne hodijo v kliniko s fotografirskimi aparati.

Colin Rosenkowitz je izjavil, da je takoj po izrednem porodu obvestil o dogodku starejša otoka, ki sta trenutno pri sorodnikih. «Najprej sem govoril s Samantho, nato pa še z Anthonyjem, ki je bil zelo redkobesen. Bil je presenečen kot jaz, saj je vest, da so se rodili šesterčki udarila kot strela z jasnega».

Šesterčkov dodeljen posebni zdravstveni ekipi. V kliniki so uvedli izredne varnostne ukrepe, da bi preprečili nepooblaščen vstop v oddelke, ki so ga dodelili šesterčkom. Okrepili so nadzorno službo pri vstopu, zamenjali ključavnice, po hodnikih pa stalno stražijo stroge bolničarke. Strogo je prepovedan vstop fotografom in tudi starejši ostalih novorojenčkov so protisli, naj ne hodijo v kliniko s fotografirskimi aparati.

Izdelan osnutek nove srbske ustave

BEOGRAD, 12. — Komisija za ustavno vprašanje srbske skupščine je danes izdelala osnutek republiške ustave, ki ga bo poslala v pretnes republiški skupščini. Med dnevnim delom je komisija vnesla več sprememb v predlog nove republiške ustave. Po sprejetem predlogu bo nova skupščina imela tri sve: svet združenega dela s 160 delegati, svet občin z 90 delegati in družbeno-politični svet z istim številom delegatov.

Komisija je sprejela tudi predlog ustavnega zakona za izvajanje ustave, po katerem bodo volitve za republiško skupščino do 25. aprila, prva seja skupščine pa bo sklicana do 6. maja. Takoj po konstituiranju bo skupščina izvolila predsedstvo SR Srbije in izvršni svet. Deset dni po konstituiranju bo skupščina izvolila tudi člane sveta republike. Neposredno po sprejetju ustave bo skupščina razpisala volitve za svet družbeno - političnih skupnosti.